

10. WYBÓR DOKUMENTÓW WŁAŚCIWYCH WOBEC PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ W SYSTEMIE WDRAŻANIA FUNDUSZY EUROPEJSKICH NA PODLASIU

Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (tekst skonsolidowany)

(...)

TYTUŁ XVII

SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA I SPOŁECZNA

Artykuł 158

W celu wspierania harmonijnego rozwoju całej Wspólnoty, rozwija ona i prowadzi działania służące wzmocnieniu jej spójności gospodarczej i społecznej. W szczególności Wspólnota zmierza do zmniejszenia dysproporcji w poziomach rozwoju różnych regionów oraz zacofania regionów lub wysp najmniej uprzywilejowanych, w tym obszarów wiejskich.

Artykuł 159

Państwa Członkowskie prowadzą swoje polityki gospodarcze i koordynują je w taki sposób, aby osiągnąć także cele określone w artykule 158. Przy formułowaniu i urzeczywistnianiu polityk i działań Wspólnoty oraz przy urzeczywistnianiu rynku wewnętrznego bierze się pod uwagę cele określone w artykule 158 i przyczynia się do ich realizacji. Wspólnota wspiera także osiąganie tych celów przez działania, które podejmuje za pośrednictwem funduszy strukturalnych (Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji, Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego), Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz innych istniejących instrumentów finansowych. Co trzy lata Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie w sprawie postępów w urzeczywistnianiu spójności gospodarczej i społecznej oraz w sprawie sposobu, w jaki różne środki przewidziane w niniejszym artykule przyczyniły się do tego. Sprawozdanie to zawiera, w odpowiednim przypadku, stosowne propozycje.

Jeśli działania szczególne okażą się niezbędne poza funduszami i bez uszczerbku dla środków przyjętych w ramach innych polityk Wspólnoty, działania takie mogą być przyjmowane przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.

Artykuł 160

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego ma na celu przyczynianie się do korygowania podstawowych dysproporcji regionalnych we Wspólnocie poprzez udział w rozwoju i dostosowaniu strukturalnym regionów opóźnionych w rozwoju oraz w przekształcaniu upadających regionów przemysłowych.

Artykuł 161

Bez uszczerbku dla artykułu 162 Rada, stanowiąc jednomyślnie na wniosek Komisji, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów, określa zadania, cele priorytetowe oraz organizację funduszy strukturalnych, co może obejmować grupowanie funduszy. Rada, stanowiąc według tej samej procedury, określa również ogólne zasady

mające do nich zastosowanie, jak również przepisy niezbędne do zapewnienia ich skuteczności oraz koordynacji funduszy między sobą i z innymi istniejącymi instrumentami finansowymi. Fundusz Spójności, utworzony przez Radę zgodnie z tą samą procedurą, wspiera finansowo projekty w dziedzinach środowiska naturalnego i sieci transeuropejskich w zakresie infrastruktury transportowej. Od 1 stycznia 2007 roku Rada stanowi większością kwalifikowaną na wniosek Komisji, po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego oraz po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społeczny i Komitetem Regionów, jeżeli do tego dnia zostanie przyjęta wieloletnia perspektywa finansowa, stosowana od 1 stycznia 2007 roku oraz dotyczące jej Porozumienie międzyinstytucjonalne. W przeciwnym przypadku procedurę określoną w niniejszym akapicie stosuje się od dnia ich przyjęcia.

Artykuł 162

Decyzje wykonawcze dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego są podejmowane przez Radę, stanowiącą zgodnie z procedurą określoną w artykule 251 i po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym oraz Komitetem Regionów.

W odniesieniu do Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej – Sekcja Orientacji oraz Europejskiego Funduszu Społecznego stosują się w dalszym ciągu odpowiednio artykuły 37 i 148.

(...)

Artykuł 249

W celu wykonania swych zadań oraz na warunkach przewidzianych w niniejszym Traktacie, Parlament Europejski wspólnie z Radą, Rada i Komisja uchwalają rozporządzenia i dyrektywy, podejmują decyzje, wydają zalecenia i opinie. Rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich Państwach Członkowskich.

Dyrektywa wiąże każde Państwo Członkowskie, do którego jest kierowana, w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawia jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków. Decyzja wiąże w całości adresatów, do których jest kierowana. Zalecenia i opinie nie mają mocy wiążącej.

(...)

Artykuł 251

1. W przypadku, gdy w niniejszym Traktacie czyni się odwołanie do niniejszego artykułu w celu przyjęcia aktu, stosowana jest następująca procedura.

2. Komisja przedstawia projekt Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną po uzyskaniu opinii Parlamentu Europejskiego,

– jeśli przyjmuje wszystkie poprawki zawarte w opinii Parlamentu Europejskiego, może uchwalić akt zmieniony w ten sposób;

– jeśli Parlament Europejski nie proponuje żadnej poprawki, może uchwalić projektowany akt;

– w innych przypadkach uchwała wspólne stanowisko i przekazuje je Parlamentowi Europejskiemu. Rada informuje w pełni Parlament Europejski o powodach, które doprowadziły ją do uchwalenia wspólnego stanowiska. Komisja informuje w pełni Parlament Europejski o swoim stanowisku.

Jeśli w terminie trzech miesięcy od tego przekazania Parlament Europejski:

a) zatwierdzi wspólne stanowisko lub nie wypowiada się, dany akt uważa się za uchwalony zgodnie z tym wspólnym stanowiskiem;

b) odrzuci bezwzględna większością głosów swoich członków wspólne stanowisko,

projektowany akt uważa się za nieprzyjęty;

c) zaproponuje bezwzględną większością swoich członków poprawki do wspólnego stanowiska, zmieniony tekst jest przesyłany do Rady i Komisji, która wydaje opinię w przedmiocie tych poprawek.

3. Jeśli w terminie trzech miesięcy od otrzymania poprawek Parlamentu Europejskiego Rada, stanowiąc większością kwalifikowaną, przyjmuje wszystkie te poprawki, akt uważa się za uchwalony w postaci wspólnego stanowiska zmienionego w ten sposób; jednakże Rada stanowi jednomyślnie w sprawie poprawek, które stały się przedmiotem negatywnej opinii Komisji. Jeśli Rada nie przyjmie wszystkich poprawek, przewodniczący Rady w porozumieniu z przewodniczącym Parlamentu Europejskiego zwołuje komitet pojednawczy w terminie sześciu tygodni.

4. Komitet pojednawczy, w którego skład wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, ma za zadanie doprowadzić do porozumienia w sprawie wspólnego projektu większością kwalifikowaną członków Rady lub ich przedstawicieli oraz większością głosów przedstawicieli Parlamentu Europejskiego. Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojednawczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady. W celu wywiązania się z tego zadania komitet pojednawczy analizuje wspólne stanowisko na podstawie poprawek zgłoszonych przez Parlament Europejski.

5. Jeśli w terminie sześciu tygodni od jego zwołania komitet pojednawczy zatwierdzi wspólny projekt, Parlament Europejski i Rada mają termin sześciu tygodni od tego zatwierdzenia na uchwalenie danego aktu zgodnie ze wspólnym projektem, jeśli chodzi o Parlament Europejski – bezwzględną większością oddanych głosów, a jeśli chodzi o Radę – większością kwalifikowaną. Jeżeli jedna z tych dwóch instytucji nie zatwierdzi proponowanego aktu w przewidzianym terminie, uważa się go za nieprzyjęty.

6. W przypadku, gdy komitet pojednawczy nie zatwierdzi wspólnego projektu, proponowany akt uważa się za nieprzyjęty.

7. Terminy trzech miesięcy i sześciu tygodni przewidziane w niniejszym artykule są przedłużone najwyżej, odpowiednio, o miesiąc i o dwa tygodnie, z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 161,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając zgodę Parlamentu Europejskiego¹³¹,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego¹³²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów¹³³,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego¹³⁴,

a także mając na uwadze, co następuje:

(5) Fundusz Spójności powinien zostać zintegrowany z programowaniem pomocy strukturalnej w celu zapewnienia lepszej spójności interwencji poszczególnych funduszy.

(...)

(7) Fundusze udzielające pomocy w ramach polityki spójności ograniczają się zatem do Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) i Funduszu Spójności. Zasady mające zastosowanie do każdego z funduszy zostaną określone w rozporządzeniach wykonawczych przyjętych na podstawie art. 148, 161 i 162 Traktatu.

(...)

(8) Na podstawie art. 55 rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych⁴² Rada ma zamiar dokonać rewizji tego rozporządzenia na podstawie wniosku Komisji najpóźniej do dnia 31 grudnia 2006 r. W celu realizacji reform funduszy proponowanych niniejszym rozporządzeniem, rozporządzenie (WE) nr 1260/99 powinno zostać uchylone.

(9) W celu zwiększenia wartości dodanej polityki spójności Wspólnoty działania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności powinno zostać skoncentrowane i uproszczone, a cele określone w rozporządzeniu (WE) nr 1260/1999 zdefiniowane ponownie odpowiednio jako dążenie do konwergencji państw członkowskich i regionów, konkurencyjności regionalnej i zwiększania zatrudnienia oraz europejskiej współpracy terytorialnej.

(...)

(28) Zgodnie z art. 274 Traktatu, w kontekście podziału zarządzania, powinny zostać określone warunki umożliwiające Komisji wykonywanie jej obowiązków związanych z wykonywaniem budżetu ogólnego Unii Europejskiej oraz powinno zostać sprecyzowane zobowiązanie do współpracy z państwami członkowskimi. Zastosowanie tych warunków powinno umożliwić Komisji upewnienie się, że państwa członkowskie korzystają z funduszy w sposób zgodny z prawem i prawidłowy oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami w rozumieniu rozporządzenia finansowego.

(...)

(36) W celu wzmocnienia strategicznego charakteru i popierania przejrzystości polityki spójności poprzez zintegrowanie z priorytetami Wspólnoty Rada, na wniosek Komisji, powinna przyjąć wytyczne strategiczne. Rada powinna analizować wdrożenie tych wytycznych przez państwa członkowskie w oparciu o sprawozdawczość strategiczną Komisji.

(37) Na podstawie wytycznych strategicznych przyjętych przez Radę właściwe jest, aby każde państwo członkowskie przygotowało, we współpracy z Komisją, krajowy dokument referencyjny na temat własnej strategii rozwoju, który powinien stanowić ramy dla przygotowywania programów operacyjnych. Na podstawie strategii krajowej Komisja powinna przyjmować do wiadomości krajowe strategiczne ramy odniesienia i podejmować decyzję w sprawie niektórych ich elementów.

(38) Programowanie i zarządzanie funduszami strukturalnymi powinny zostać uproszczone, uwzględniając ich specyficzne cechy, poprzez zapewnienie finansowania programów operacyjnych ze środków EFRR albo EFS, przy czym każdy z tych funduszy może finansować w sposób komplementarny i ograniczony działania objęte zakresem drugiego z funduszy.

(39) W celu zwiększenia komplementarności i uproszczenia wykonywania pomoc

⁴² Ustawa z 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, art. 184, 185, 189, Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.

z Funduszu Spójności i EFRR powinna być wspólnie programowana w przypadku programów operacyjnych w dziedzinie transportu i środowiska, a jej zasięg geograficzny powinien obejmować cały kraj.

(...)

(45) W celu zaspokojenia potrzeby uproszczenia i decentralizacji programowanie i zarządzanie finansowe powinno być prowadzone jedynie na poziomie programów operacyjnych i osi priorytetowych; powinno zrezygnować się ze wspólnotowych ram wsparcia i uzupełnienia programu, o których mowa w rozporządzeniu (WE) nr 1260/1999.

(...)

(54) Skuteczność pomocy z funduszy zależy także od stosowania rzetelnej oceny w programowaniu i monitorowaniu. Obowiązki państw członkowskich i Komisji w tym zakresie powinny zostać określone.

(...)

(62) Państwa członkowskie powinny przyjąć odpowiednie środki gwarantujące właściwe funkcjonowanie ich systemów zarządzania i kontroli. W tym celu konieczne jest ustanowienie ogólnych zasad i niezbędnych funkcji, które mają spełniać systemy kontroli wszystkich programów operacyjnych, na podstawie całości prawa wspólnotowego obowiązującego w okresie programowania 2000–2006.

(63) Konieczne jest zatem wyznaczenie jednej instytucji zarządzającej dla każdego programu operacyjnego i sprecyzowanie zakresu jej obowiązków, jak również funkcji instytucji audytowej. Konieczne jest również zagwarantowanie jednolitych standardów jakości dotyczących poświadczania wydatków i wniosków o płatność przed ich przesłaniem Komisji. Niezbędne jest sprecyzowanie charakteru i jakości informacji, na których oparto takie wnioski, i określenie w tym celu funkcji instytucji certyfikującej.

(...)

(66) Powinno się określić zobowiązania państw członkowskich odnośnie do systemów zarządzania i kontroli, poświadczania wydatków oraz zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości i naruszeń prawa Wspólnoty, w celu zagwarantowania wydajnej i prawidłowej realizacji programów operacyjnych. W szczególności w odniesieniu do zarządzania i kontroli konieczne jest ustanowienie procedur, zgodnie z którymi państwa członkowskie udzielają gwarancji, że systemy zostały ustanowione i działają w sposób zadowalający.

(...)

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

(...)

ROZDZIAŁ IV

Obowiązki państw członkowskich i Komisji

Sekcja 1

Obowiązki państw członkowskich

Artykuł 70

Zarządzanie i kontrola

1. Państwa członkowskie są odpowiedzialne za zarządzanie programami operacyjnymi i ich kontrolę, w szczególności za pomocą następujących działań:

a) zapewnienia, że systemy zarządzania i kontroli programów operacyjnych są ustanowione

zgodnie z art. 58–62 i że funkcjonują skutecznie;

b) zapobiegania, wykrywania i korygowania nieprawidłowości oraz odzyskiwania kwot nienależnie wypłaconych wraz z odsetkami z tytułu zaległych płatności w stosownych przypadkach. Państwa członkowskie zgłaszają te nieprawidłowości Komisji i informują Komisję na bieżąco o przebiegu postępowań administracyjnych i prawnych.

2. W przypadku braku możliwości odzyskania kwot nienależnie wypłaconych beneficjentowi państwa członkowskie odpowiada za zwrot utraconych kwot do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, jeśli zostanie stwierdzone, że straty powstały z jego winy lub w wyniku niedbalstwa z jego strony.

3. Przepisy wykonawcze do ust. 1 i 2 są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Artykuł 71

Tworzenie systemów zarządzania i kontroli

1. Przed złożeniem pierwszego wniosku o płatność okresową lub nie później niż w terminie dwunastu miesięcy od zatwierdzenia każdego programu operacyjnego państwa członkowskie przedkładają Komisji opis systemów, obejmujący w szczególności organizację i procedury:

a) instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej oraz instytucji pośredniczących;

b) instytucji audytowej i wszelkich innych podmiotów przeprowadzających audyty na jej odpowiedzialność.

2. Do opisu, o którym mowa w ust. 1, dołącza się sprawozdanie zawierające wyniki oceny utworzenia systemów i opinię na temat ich zgodności z art. 58–62. Jeżeli opinia zawiera zastrzeżenia, sprawozdanie wskazuje wagę niedociągnięć i, w przypadku gdy nie dotyczą one całości programu, daną oś lub osie priorytetowe. Państwo członkowskie informuje Komisję o środkach naprawczych, jakie zamierza podjąć, i harmonogramie ich wdrożenia, a następnie potwierdza, że środki zostały wdrożone, a odnośne zastrzeżenia wycofane.

Sprawozdanie, o którym mowa w akapicie pierwszym, uznaje się za przyjęte i dokonuje się pierwszej płatności okresowej w następujących okolicznościach:

a) w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania sprawozdania, jeżeli opinia, o której mowa w akapicie pierwszym, nie zawiera zastrzeżeń i w braku uwag ze strony Komisji;

b) jeżeli opinia zawiera zastrzeżenia, po przedstawieniu Komisji potwierdzenia, że środki naprawcze dotyczące kluczowych elementów systemów zostały wdrożone, i wycofaniu odnośnych zastrzeżeń, oraz w braku uwag ze strony Komisji w terminie dwóch miesięcy od daty potwierdzenia.

W przypadku, gdy zastrzeżenia dotyczą wyłącznie jednej osi priorytetowej, pierwszej płatności okresowej dokonuje się w odniesieniu do pozostałych osi priorytetowych programu operacyjnego, co do których nie ma żadnych zastrzeżeń.

3. Sprawozdanie i opinia, o których mowa w ust. 2, są sporządzane przez instytucję audytową lub przez podmiot publiczny lub prywatny funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej i instytucji certyfikującej, które wykonują swoje zadania z uwzględnieniem uznanych w skali międzynarodowej standardów audytu.

4. W przypadku, gdy do kilku programów operacyjnych stosuje się wspólny system, opis wspólnego systemu może zostać zgłoszony zgodnie z ust. 1 wraz z jednym sprawozdaniem i opinią zgodnie z ust. 2.

5. Przepisy wykonawcze do ust. 1–4 są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 103 ust. 3.

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju⁴³

(...)

Art. 5.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

(...)

11) system realizacji – zasady i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji strategii rozwoju oraz programów, obejmujące zarządzanie, monitoring, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji; system realizacji określa również środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy w trakcie naboru projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3.

(...)

Art. 26.

1. Do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności:

(...)

8) określenie systemu realizacji programu operacyjnego;

(...)

Art. 27.

1. Instytucja zarządzająca może, w drodze porozumienia, powierzyć instytucji pośredniczącej część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego (...).

(...)

3. Instytucja zarządzająca zatwierdza procedury dokonywania czynności w ramach powierzonych zadań, opracowane przez instytucję pośredniczącą.

(...)

Art. 29.

1. Instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, w celu wyłonienia projektów do dofinansowania w trybie, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, ogłasza konkurs na swojej stronie internetowej.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje obejmujące:

(...)

11) informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w ramach systemu realizacji programu operacyjnego.

(...)

4. Do czasu zawarcia wszystkich umów o dofinansowanie projektu z beneficjentami wyłonionymi w konkursie lub w wyniku rozpatrzenia środków odwoławczych przewidzianych w ustawie, instytucja ogłaszająca konkurs nie może spowodować pogorszenia zasad konkursu, warunków realizacji projektu oraz nakładać na podmioty ubiegające się o dofinansowanie dodatkowych obowiązków.

4a. Przepis ust. 4 nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów innych ustaw.

(...)

---

⁴³ Dz. U. L 161 z 26.6.1999, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE) nr 173/2005 (Dz. U. L 29 z 2.2.2005, str. 3).

Art. 30b

1. W przypadku negatywnej oceny projektu wnioskodawca, po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3, może wnieść środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji programu operacyjnego, w terminie, trybie i na warunkach tam określonych. W takim przypadku w pisemnej informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3, właściwa instytucja zamieszcza uzasadnienie wyników oceny projektu oraz pouczenie o możliwości wniesienia środka odwoławczego, wraz ze wskazaniem terminu przysługującego na jego wniesienie, sposobie wniesienia oraz właściwej instytucji, do której środek ten należy wnieść.
2. System realizacji programu operacyjnego musi uwzględniać co najmniej jeden środek odwoławczy przysługujący wnioskodawcy w trakcie ubiegania się o dofinansowanie.
3. W rozpatrywaniu środków odwoławczych nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę.
4. Właściwa instytucja informuje wnioskodawcę na piśmie o wynikach procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c.
5. Nie podlegają rozpatrzeniu środki odwoławcze, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w ust. 1, zostały wniesione:
  - 1) po terminie;
  - 2) w sposób sprzeczny z pouczeniem;
  - 3) do niewłaściwej instytucji.

Art. 30c.

1. Po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji programu operacyjnego i po otrzymaniu informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego, o której mowa w art. 30b ust. 4, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.).
2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 30b ust. 4, bezpośrednio do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego wraz z kompletną dokumentacją w sprawie, obejmującą wniosek o dofinansowanie wraz z informacją w przedmiocie oceny projektu, kopie wniesionych środków odwoławczych oraz informacji, o której mowa w art. 30b ust. 4. Skarga podlega opłacie sądowej.
3. W wyniku rozpatrzenia skargi, o której mowa w ust. 1, sąd może:
  - 1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez właściwą instytucję zarządzającą lub pośredniczącą;
  - 2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;
  - 3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli z jakichkolwiek względów jest ono bezprzedmiotowe.
4. Sąd rozstrzyga sprawę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.
5. Wniesienie skargi:
  - 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
  - 2) niekompletnej,

3) bez uiszczenia opłaty sądowej w terminie, o którym mowa w ust. 2 – powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia.

Art. 30d.

1. Wnioskodawca lub właściwa instytucja pośrednicząca lub zarządzająca może wnieść skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przepis art. 30c ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. Przepis art. 30c ust. 5 stosuje się odpowiednio.

3. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 30b ust. 1 i 4.

Art. 30e.

W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 z wyłączeniem art. 52-55, art. 61 § 3-6, art. 115-122, 146, 150 i 152 tej ustawy.

Art. 30f.

Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 30a–30e, nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

Art. 30g.

Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej.

Art. 35.

(...)

3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w celu zapewnienia zgodności sposobu wdrażania programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję Europejską, a także w celu zapewnienia jednolitości zasad wdrażania programów operacyjnych, może, z uwzględnieniem art. 26, wydać wytyczne dotyczące programów operacyjnych w zakresie:

1) szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego;

1a) prowadzenia negocjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych i ich zmian;

2) trybu dokonywania wyboru projektów;

3) kwalifikacji osób uczestniczących w wyborze projektów;

4) trybu dokonywania płatności i rozliczeń;

4a) kwalifikowania wydatków w ramach programów operacyjnych;

4b) spraw związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód;

4c) wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;

5) trybu monitorowania postępów realizacji programów operacyjnych;

5a) programowania działań dotyczących mieszkalnictwa;

5b) postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;

- 6) trybu i zakresu sprawozdawczości z realizacji programów operacyjnych;
- 6a) jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1;
- 6b) informacji i promocji;
- 7) sposobu oceny programów operacyjnych;
- 8) warunków technicznych gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
- 9) kontroli realizacji programów operacyjnych;
- 9a) warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007–2013;
- 9b) korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
- 10) sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości;
- 11) innych spraw związanych z przygotowaniem i wdrażaniem programów operacyjnych

Art. 37.

Do postępowania w zakresie ubiegania się oraz udzielania dofinansowania na podstawie ustawy ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze środków zagranicznych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013. Wytoczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych, dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r.⁴⁴

(...)

Rozdział 1 - Podstawa prawna i uwarunkowania ogólne

1) Podstawę prawną dla wydania wytycznych w sprawie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych, dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r., stanowi art. 35 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712), zwanej dalej „ustawą”).

Na mocy ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności (Dz. U. Nr 216, poz. 1370), zwanej dalej „ustawą horyzontalną”, procedura odwoławcza uregulowana w ustawie uległa znacznym zmianom, z których najważniejsze to:

a) wprowadzenie możliwości wniesienia, na zasadach określonych w ustawie, skargi do sądu administracyjnego przez wnioskodawcę, którego projekt został oceniony negatywnie, a następnie podlegał procedurze odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego, która również dała wynik negatywny. Kwestie z tym związane uregulowane zostały w art. 30c – 30e ustawy, z jednoczesną modyfikacją art. 37 ustawy, z którego wykreślono wyłączenie przepisów z zakresu postępowania sędowo-administracyjnego. W art. 37 ustawy utrzymano natomiast wyłączenie przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Jednocześnie jednak, wobec wciąż pojawiających się – mimo powyższego wyłączenia – wątpliwości, co do charakteru prawnego informacji otrzymywanych przez wnioskodawców na etapie ubiegania się o dofinansowanie, w art. 30g ustawy wprowadzono sformułowaną w sposób literalny zasadę, iż informacje otrzymywane przez wnioskodawcę, dotyczące

⁴⁴ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, tekst jednolity opracowany na podstawie: Dz. U. Nr 227, poz. 1658 z 2007, Nr 140, poz. 984, z 2008 r. Nr 216, poz. 1370, z 2009 r. Nr 19, poz. 100.

oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej,

b) wyraźne rozgraniczenie na poziomie ustawy dwóch etapów procedury odwoławczej: etapu przedsądowego oraz etapu postępowania przed sądami administracyjnymi, przy jednoczesnym odesłaniu, w zakresie szczegółowego uregulowania przedsądowego etapu procedury odwoławczej, do poszczególnych systemów realizacji programów operacyjnych. Zgodnie z art. 15 ustawy horyzontalnej, instytucje zarządzające mają obowiązek dostosowania systemów realizacji do wymogów ustawy w brzmieniu zmienionym ustawą horyzontalną, w terminie 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Zaleca się, aby w przypadku konkursów ogłaszanych po dniu wejścia w życie ustawy horyzontalnej, a przed dostosowaniem systemu realizacji do zmienionych wymogów ustawowych w zakresie procedury odwoławczej, instytucja zarządzająca zapewniła, aby w ramach systemu realizacji, na czas jego dostosowania do zmienionych wymogów ustawowych, dostępna była informacja (w szczególności poprzez publikację na stronach internetowych właściwych instytucji) o „prześciowych” warunkach i trybie wnoszenia środków odwoławczych (np. na dotychczasowych zasadach, z uwzględnieniem jednak możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego, po wyczerpaniu przedsądowego etapu procedury odwoławczej). W dokumentacji konkursowej należy zamieścić informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcom, zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 11 ustawy⁴⁵ wraz z podaniem miejsca publikacji ww. danych w zakresie przejściowych warunków i trybu wnoszenia środków odwoławczych.

Podkreślenia wymaga, że ustawa horyzontalna wprowadziła w art. 14 przepis przejściowy stanowiący, iż postępowanie odwoławcze toczy się na podstawie przepisów obowiązujących w dniu ukazania się ogłoszenia o rozpoczęciu konkursu. Jeżeli zatem ogłoszenie o rozpoczęciu konkursu ukazało się przed dniem wejścia w życie ustawy horyzontalnej, procedura odwoławcza dotycząca projektów zgłoszonych do dofinansowania w ramach tego konkursu powinna odbywać się na podstawie przepisów dotychczasowych, z wykorzystaniem Wytycznych w zakresie procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych.⁴⁶ Jednakże w przypadku tzw. konkursów otwartych, w ramach których nabór projektów do dofinansowania rozpoczął się przed dniem wejścia w życie ustawy horyzontalnej, zaleca się opublikowanie informacji o czasowym zakończeniu naboru projektów w ramach tych konkursów, z jednoczesnym podaniem terminu, od którego nabór ten, z uwzględnieniem zmienionych warunków w zakresie procedury odwoławczej, zostanie wznowiony.

2) Zgodnie z art. 30b ust. 1 w związku z art. 30a ust. 2 ustawy, zakres procedury odwoławczej uregulowanej na poziomie ustawy (i podlegającej następnie uszczegółowieniu w systemie realizacji) w dalszym ciągu dotyczy jedynie tzw. projektów konkursowych.

3) Z uwagi na specyfikę każdego z programów operacyjnych (wynikającą z dziedziny spraw, których dotyczy, rodzajów projektów, jakie w jego ramach mogą być dofinansowane, skali realizacyjnej i finansowej tych projektów, itp.), a także biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia w zakresie stosowania jednej wspólnej procedury odwoławczej dla wszystkich programów operacyjnych, w toku prac nad projektem ustawy horyzontalnej przyjęto, iż lepszym rozwiązaniem będzie umożliwienie, aby każda z instytucji zarządzających

⁴⁵ Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013 Wytyczne w zakresie wymogów jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r., MRR/H/23(2)08/2009, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa, 11 sierpnia 2009 r.

⁴⁶ Art. 29 ust. 2 pkt 11 ustawy: „2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje obejmujące: (...) 11) informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w ramach systemu realizacji programu operacyjnego.”

w ramach ustanowionego przez siebie systemu realizacji programu operacyjnego mogła ustalić również właściwą dla tego systemu procedurę odwoławczą. Dlatego zmianie uległa definicja „systemu realizacji”, ujęta w art. 5 pkt 11 ustawy: zgodnie z tą definicją system realizacji to „zasady i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji strategii rozwoju oraz programów, obejmujące zarządzanie, monitoring, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji; system realizacji określa również środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy w trakcie naboru projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3”. W konsekwencji zrezygnowano z określania na poziomie ustawy definicji „protestu”, jako podstawowego środka odwoławczego.

4) Zgodnie z art. 35 ust. 3 ustawy w celu zapewnienia zgodności sposobu wdrażania programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję Europejską, a także w celu zapewnienia jednolitości zasad wdrażania programów operacyjnych, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może wydać wytyczne dotyczące programów operacyjnych. Kierując się treścią tego przepisu podjęto decyzję o opracowaniu wytycznych horyzontalnych określających podstawowe wymogi (standardy) w zakresie procedury odwoławczej, a także elementy, jakie powinna ona uwzględniać, wynikające w szczególności z ustawy w brzmieniu znowelizowanym ustawą horyzontalną.

5) Ze względu na fakt, iż ustawa w zakresie szczegółowego określenia procedury odwoławczej odsyła do poszczególnych systemów realizacji programów operacyjnych, należy przyjąć, iż niniejsze Wytyczne skierowane są do właściwych instytucji zarządzających programami operacyjnymi, odpowiedzialnych za określenie tych systemów zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 8 ustawy. Z uwagi na powyższą dyspozycję ustawy w tym zakresie, zadaniem niniejszych Wytycznych nie jest wkraczanie w specyfikę realizacji poszczególnych programów operacyjnych, lecz jedynie pewne ich ukierunkowanie, przede wszystkim w kontekście przepisów ustawy.

Jeżeli zatem właściwa instytucja zarządzająca podejmie decyzję o potrzebie dostosowania systemu realizacji programu operacyjnego, w zakresie stosowanej w tym programie procedury odwoławczej, do zaleceń i wskazań niniejszych Wytycznych, a także ich zmian, **powinna ona równocześnie przewidzieć określone reguły przejściowe, z których w sposób precyzyjny będzie wynikało według jakich prawideł toczyć się ma procedura odwoławcza w ramach poszczególnych konkursów, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zapewnienia równego traktowania wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie w ramach jednego konkursu.**

Rozdział 2 – Wymogi ustawowe w zakresie procedury odwoławczej na etapie przedsądownym

1. Wymogi formalne w zakresie środków odwoławczych

1) W przypadku negatywnej oceny projektu środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji programu operacyjnego może wnieść wnioskodawca, a więc podmiot ubiegający się o dofinansowanie (por. art. 29 ust. 2 pkt 2 ustawy),⁴⁷ który złożył wniosek o dofinansowanie jego projektu.⁴⁸ W kontekście brzmienia

⁴⁷ Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 9 września 2008 r. opublikowane na stronach internetowych MRR: www.mrr.gov.pl w zakładce Fundusze UE - Dokumenty oraz www.funduszeuropejskie.gov.pl w zakładce Dokumenty oficjalne.

⁴⁸ „Art. 29. 1. Instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, w celu wyłonienia projektów do dofinansowania w trybie, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, ogłasza konkurs na swojej stronie internetowej. 2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, określa: (...) 2) rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie;”.

art. 30a w związku z art. 30b ust. 1 ustawy, przez negatywną ocenę projektu należy rozumieć taką ocenę (lub dany jej etap), której wyniki nie pozwalają w efekcie na zakwalifikowanie projektu do dofinansowania:

a) w myśl art. 30a ust. 1 pkt 1 ustawy umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, w odniesieniu do projektu, który pozytywnie przeszedł wszystkie etapy oceny i został zakwalifikowany do dofinansowania, oraz którego dofinansowanie jest możliwe w ramach dostępnej alokacji na realizację poszczególnych działań i priorytetów w ramach programu operacyjnego,

b) zgodnie z art. 30a ust. 2 ustawy właściwa instytucja, zgodnie z systemem realizacji, ogłasza na swojej stronie internetowej listę projektów konkursowych, które w wyniku rozstrzygnięcia konkursu zostały zakwalifikowane do dofinansowania, a więc takie, z których wnioskodawcami może być podpisana umowa o dofinansowanie,

c) zgodnie z art. 30a ust. 3 ustawy, właściwa instytucja, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy, a więc ta, która ogłosiła na swojej stronie internetowej listę projektów zakwalifikowanych do dofinansowania, pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny jego projektu; z brzmienia tego wynika, iż **informację taką otrzymują zarówno wnioskodawcy, których projekty uzyskały pozytywny wynik oceny i mogą być zakwalifikowane do dofinansowania, jak również ci z wnioskodawców, których projekty otrzymały negatywną ocenę i tym samym nie mogą być zakwalifikowane do dofinansowania, z uwzględnieniem pkt 2.** W każdym przypadku informacja taka powinna w sposób wyraźny wskazywać, czy wynik oceny projektu lub jej poszczególnych etapów jest pozytywny, czy negatywny,

d) zgodnie z art. 30b ust. 1 ustawy – wnioskodawca, po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3 ustawy, a więc o wyniku oceny jego projektu (pozytywnej albo negatywnej), może w przypadku, jeżeli wynik tej oceny jest negatywny, a więc – w kontekście wyżej przytoczonych przepisów ustawy - nie daje możliwości zakwalifikowania projektu do dofinansowania, wnieść środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji.

2) Za przykład negatywnej oceny projektu, od której przysługuje środek odwoławczy, należy uznać przypadek, w którym projekt przeszedł pozytywnie wszystkie etapy oceny, ale nie został zakwalifikowany do dofinansowania ze względu na wyczerpanie puli środków przewidzianych w ramach danego konkursu i w związku z tym został umieszczony na tzw. liście rezerwowej lub na liście rankingowej na pozycji, która uniemożliwia z uwagi na ww. pulę środków, podpisanie z takim wnioskodawcą umowy o dofinansowanie. Jeżeli zatem system realizacji programu operacyjnego przewiduje istnienie listy rezerwowej (lub listy rankingowej), należy umożliwić wnioskodawcom, których projekty zostały umieszczone na takiej liście, wniesienie środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji, na warunkach w nim określonych, w celu weryfikacji wyników przeprowadzonej oceny.

W przypadku, jeżeli wyczerpanie puli środków przewidzianych w ramach danego konkursu związane jest z wyczerpaniem alokacji, o której mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2 ustawy, a więc alokacji na działanie lub priorytet, zastosowanie znajdzie pkt 3.

3) W przypadku, gdy jedyną podstawą do niezakwalifikowania projektu do dofinansowania jest wyczerpanie alokacji, o której mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2 ustawy, a więc alokacji na działanie lub priorytet, środki odwoławcze nie przysługują. Zgodnie bowiem z art. 30a ust. 1 ustawy umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, w odniesieniu do projektu:

a) który pozytywnie przeszedł wszystkie etapy jego oceny i został zakwalifikowany do dofinansowania, oraz

b) którego dofinansowanie jest możliwe w ramach dostępnej alokacji na realizację poszczególnych działań i priorytetów w ramach programu operacyjnego.

Powyższe przesłanki muszą być spełnione łącznie, a niezakwalifikowanie projektu do dofinansowania z uwagi na wyczerpanie alokacji, o której mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2 ustawy, wynika wyłącznie z obiektywnych przyczyn niezależnych od właściwej instytucji, w związku czym wszczęcie procedury odwoławczej jest bezcelowe, bowiem jej wynik w żadnym przypadku nie doprowadziłby do podpisania umowy o dofinansowanie.

4) Zgodnie z art. 30b ustawy, w przypadku negatywnej oceny projektu wnioskodawca, po otrzymaniu informacji w tym zakresie, może wnieść środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji programu operacyjnego, w terminie, trybie i na warunkach tam określonych. A zatem system realizacji programu operacyjnego powinien określać:

a) rodzaje środków odwoławczych,

b) terminy, w jakich środki te powinny być wniesione, a co za tym idzie – także terminy, w jakich wniesione środki odwoławcze powinny być rozpatrzone,

c) tryb wnoszenia i rozpatrywania środków odwoławczych, ze wskazaniem instytucji właściwych w tym zakresie oraz

d) inne warunki w zakresie wnoszenia środków odwoławczych, o których mowa w art. 30b ust. 1 ustawy, ustalone przez instytucję zarządzającą programem operacyjnym, w tym także zakres środków odwoławczych.

5) W przeciwieństwie do stanu prawnego obowiązującego przed nowelizacją wprowadzoną ustawą horyzontalną, ustawa obecnie nie określa rodzajów, ani ilości środków odwoławczych przysługujących wnioskodawcy. Jednakże podstawowy wymóg w tym zakresie wprowadza art. 30b ust. 2 ustawy, zgodnie z którym system realizacji programu operacyjnego musi uwzględniać co najmniej jeden środek odwoławczy przysługujący wnioskodawcy w trakcie ubiegania się o dofinansowanie. Za najbardziej optymalne rozwiązanie można przyjąć takie, które polega na tym, aby w przypadku, gdy w systemie realizacji programu operacyjnego ustanowiona jest więcej niż jedna instytucja (tzn. oprócz instytucji zarządzającej ustanowiona jest również instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca), umożliwić wnioskodawcy wniesienie dwóch środków odwoławczych (w ramach dwóch „instancji” procedury odwoławczej). Nie narusza to jednak swobody właściwej instytucji zarządzającej do ukształtowania systemu realizacji w sposób najbardziej spójny z całym procesem wdrażania zarządzanego przez nią programu operacyjnego.

Wobec rezygnacji z definicji protestu, jaka dotąd funkcjonowała na podstawie art. 5 pkt 10 ustawy,⁴⁹ i jednocześnie braku określenia rodzajów środków odwoławczych na poziomie ustawy, należy uznać, iż instytucje zarządzające mają pozostawioną swobodę w zakresie sposobu określenia i nadania nazwy środkom odwoławczym. Sugeruje się jednak, w celu ujednoczenia nazewnictwa środków odwoławczych:

a) przyjęcie nazwy „protest” - w przypadku wprowadzenia w systemie realizacji tylko jednego środka odwoławczego,

b) przyjęcie nazw odpowiednio „protest” i „odwołanie” – w przypadku wprowadzenia w systemie realizacji dwóch środków odwoławczych, rozpatrywanych w dwóch kolejnych „instancjach”.

6) Ustawa nie określa także terminów, w jakich środki odwoławcze stosowane na etapie przedsądowym powinny być wnoszone, a następnie rozpatrywane. Niemniej instytucja zarządzająca określając te terminy w ramach systemu realizacji zarządzanego przez siebie programu operacyjnego, powinna to uczynić w sposób maksymalnie precyzyjny. Jest to

⁴⁹ Z uwzględnieniem sposobu reprezentacji wnioskodawcy, wynikającego bądź do z odpisu z właściwego rejestru lub ewidencji, bądź też z pełnomocnictwa/upoważnienia, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami ogólnymi.

szczególnie ważne z uwagi na treść art. 30b ust. 5 ustawy, zgodnie z którym nie podlegają rozpatrzeniu m.in. te środki odwoławcze, które zostały wniesione po terminie.

Jednocześnie zaleca się, aby ustalone na poziomie systemu realizacji programu operacyjnego terminy:

a) przysługujące wnioskodawcy na wniesienie środka odwoławczego – były określone w taki sposób, aby dawały wnioskodawcy realną szansę skorzystania przez niego z przysługującego mu uprawnienia w zakresie odwołania się,

b) przeznaczone na rozpatrzenie określonego środka odwoławczego przez właściwą instytucję wskazaną w systemie realizacji – były określone w sposób, który z jednej strony dawałby właściwej instytucji realną możliwość rzetelnego rozparzenia środka odwoławczego, ale jednocześnie nie wydłużałby w zbyt znacznym stopniu trwania przed sądowego etapu procedury odwoławczej.

Powyższe ma istotne znaczenie zarówno z punktu widzenia sprawności całego systemu realizacji, jak również z punktu widzenia możliwości wniesienia przez wnioskodawcę skargi do sądu administracyjnego. W szczególności istotne jest ustalenie przejrzystych zasad w zakresie terminów, w jakich środki odwoławcze mogą być wnoszone oraz zapobiegnięcie sytuacji ustalania tych terminów w wymiarze zbyt krótkim, sprawiających, że wnioskodawca – przy zachowaniu należytej staranności – nie jest w stanie przed ich upływem wnieść środka odwoławczego.

7) Również w zakresie trybu wnoszenia środków odwoławczych ustawa odsyła do systemów realizacji poszczególnych programów operacyjnych. Właściwe instytucje zarządzające uprawnione są do określenia tego trybu we własnym zakresie. Należy przy tym jednak mieć na uwadze ograniczenia, jakie mogą powstać z uwagi na ogólne zasady wynikające z obowiązujących przepisów prawa, które mogą znaleźć zastosowanie w przedmiotowym zakresie. W szczególności należy mieć na uwadze okoliczność, że ustawa nie precyzuje wymogu, aby środki odwoławcze wniesione na etapie przed sądowym procedury odwoławczej miały formę pisemną. Z uwagi jednak na konieczność podpisania środka odwoławczego (co należy uznać za niezbędne z punktu widzenia ścisłego powiązania uprawnienia do wniesienia środka odwoławczego z określonym podmiotem, jakim jest wnioskodawca, a co za tym idzie - konieczności właściwej identyfikacji i weryfikacji złożonego środka odwoławczego także w kontekście toczącej się następnie procedury sądowej), w praktyce swoboda co do określenia formy, w jakiej środki odwoławcze są składane, powinna być ograniczona do dwóch form: pisemnej oraz elektronicznej.⁵⁰ W przypadku umożliwienia składania środków odwoławczych w formie elektronicznej, biorąc pod uwagę ogólnie obowiązujące w tym zakresie zasady, zaleca się wprowadzenie wymogu, aby dokumenty wnoszone w tej formie opatrzone były bezpiecznym podpisem e) W przypadku, jeżeli system realizacji przewiduje przeprowadzanie tzw. ponownej oceny w wyniku uwzględnienia wniesionego środka odwoławczego, a jednocześnie ten sam system realizacji, w zakresie całego programu lub poszczególnych priorytetów lub działań, przewiduje, iż:

a) jedyny przysługujący wnioskodawcy środek odwoławczy, lub

b) środek odwoławczy wniesiony w ramach „pierwszej instancji”

- rozpatrywać będzie ta sama instytucja, która uprzednio dokonała oceny projektu⁵¹

⁵⁰ uchylony na mocy art. 6 pkt 5 lit. c ustawy horyzontalnej

⁵¹ Art. 78 K.c.: „Art. 78. § 1. Do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. (...). § 2. Oświadczenie woli złożone w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.”. Podobnie kwestię tę reguluje art. 63 K.pa., zgodnie z którym: „§ 3a. Podanie wniesione w formie dokumentu elektronicznego powinno: 1) być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu, przy zachowaniu zasad przewidzian-

(z uwzględnieniem warunków w zakresie wyłączeń pracowników), zaleca się rozważenie zasadności przeprowadzania ww. ponownej oceny, jako odrębnego etapu procedury odwoławczej. W takim bowiem przypadku instytucja, w ramach której dokonywana była ocena projektu, rozpatrując wniesiony w tym zakresie środek odwoławczy w praktyce tym samym dokonuje ponownej jego oceny. Rozwiązanie polegające na braku przeprowadzania w opisanym przypadku ponownej oceny pozwoli na usprawnienie przebiegu całej procedury odwoławczej (w tym również w kontekście wymogów w zakresie wyłączeń osób uczestniczących w poszczególnych etapach naboru projektów do dofinansowania).

Zaleca się również, aby w ramach ponownej oceny weryfikowane były jedynie te elementy oceny pierwotnej projektu, które były przedmiotem procedury odwoławczej.

9) Zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 i 4, do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności m.in.: przygotowanie i przekazanie komitetowi monitorującemu do zatwierdzenia propozycji kryteriów wyboru projektów, a także wybór, w oparciu o kryteria zatwierdzone przez komitet monitorujący, projektów, które będą dofinansowane w ramach programu operacyjnego.

Także w myśl przepisów *rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* (Dz. Urz. UE L 210z 31.07.2006, str. 25-78) do zadań instytucji zarządzającej należy m.in. zapewnienie, że operacje są wybierane do finansowania zgodnie z kryteriami mającymi zastosowanie do programu operacyjnego, oraz że spełniają one mające zastosowanie zasady wspólnotowe i krajowe przez cały okres ich realizacji. Podkreślenia przy tym wymaga, że w myśl definicji „operacji” zawartej w art. 2 pkt 3 ww. rozporządzenia, oznacza ona projekt, lub grupę projektów wybranych przez instytucję zarządzającą danym programem operacyjnym lub na jej odpowiedzialność, zgodnie z kryteriami ustanowionymi przez komitet monitorujący.

Biorąc powyższe pod uwagę w praktyce procedura odwoławcza, ustalona na poziomie systemu realizacji programu operacyjnego, powinna umożliwiać weryfikację przeprowadzonej oceny pod względem jej zgodności z ww. kryteriami, zatwierdzonymi przez komitet monitorujący. Powyższe nie ogranicza jednak – wobec braku uregulowania tej kwestii na poziomie ustawy - uprawnień właściwej instytucji zarządzającej do tego, aby w ramach własnego systemu realizacji mogła ona określić szerszy zakres środków odwoławczych przysługujących wnioskodawcy, przykładowo także w zakresie nieprawidłowości mających miejsce w trakcie procesu oceny projektu (np. brak wyłączeń w sytuacji, gdy bezstronność osoby zaangażowanej w ocenę projektu budzi uzasadnione wątpliwości, itp.).

10) Zgodnie z art. 30f ustawy, procedura odwoławcza nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania. Oznacza to, że w odniesieniu do projektów nieobjętych procedurą odwoławczą ich nabór powinien odbywać się w normalnym trybie przewidzianym systemem realizacji, z zawarciem umowy o dofinansowanie łącznie.

2. Wyłączenia

1) Zgodnie z art. 30b ust. 3 ustawy, w rozpatrywaniu środków odwoławczych nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę.

W związku z powyższym, a także w celu zapewnienia bezstronności osób biorących udział w rozpatrywaniu środków odwoławczych, zaleca się, aby w rozpatrywaniu środków odwoławczych nie brały udziału osoby pozostające z osobą wnioskodawcy lub w stosunku

---

nych w przepisach o podpisie elektronicznym, (...)”.

do danego projektu, w związku o charakterze zarówno:

a) podmiotowym: wynikającym z więzów pokrewieństwa, powinowactwa, czy też z kontaktów kontraktowych, podległości służbowej (z uwzględnieniem jednak pkt 3, zdanie ostatnie) itp., jak również

b) przedmiotowym: wynikającym z faktu zaangażowania danej osoby w ocenę projektu na etapie konkursu lub w ramach ponownej oceny przeprowadzanej w wyniku uwzględnienia środka odwoławczego (jeżeli system realizacji przewiduje przeprowadzanie takiej oceny), bądź też w rozpatrywanie środka odwoławczego na którymkolwiek etapie przedsądowej procedury odwoławczej (przykładowo: jeżeli system realizacji przewiduje „dwie instancje” odwoławcze, wówczas osoba, która uczestniczyła w ocenie projektu, jak i osoba, która brała udział w rozpatrywaniu środka odwoławczego w „pierwszej instancji” nie powinna brać udziału w rozpatrywaniu środka odwoławczego w „drugiej instancji”).

2) Samoistnej podstawy wyłączenia pracownika lub innej osoby nie powinien stanowić fakt dokonywania przez nich określonych czynności o charakterze czysto technicznym, niemających charakteru ocennego, a tym samym nie skutkujących wydaniem (bądź udziałem w wydaniu) określonego rozstrzygnięcia w odniesieniu do projektu. W praktyce zatem powyższe wyłączenie ograniczone będzie do okoliczności takich, jak:

a) w przypadku osoby biorącej udział w rozpatrywaniu wniesionego środka odwoławczego w pierwszej „instancji” - udział tej osoby w weryfikacji spełniania kryteriów formalnych lub merytorycznych na etapie oceny projektu o dofinansowanie,

b) w przypadku osoby biorącej udział w rozpatrywaniu wniesionego środka odwoławczego w drugiej „instancji” – udział tej osoby w weryfikacji spełniania kryteriów formalnych lub merytorycznych na etapie oceny projektu o dofinansowanie, a także udział w rozpatrywaniu środka odwoławczego w pierwszej „instancji”, jeżeli system realizacji przewiduje więcej niż jeden środek odwoławczy. Analogiczne zalecenia znajdują zastosowanie także na etapie ponownej oceny przeprowadzanej w wyniku pozytywnego rozpatrzenie wniesionego środka odwoławczego.

3) Wypracowanie przez właściwą instytucję zarządzającą, na poziomie systemu realizacji programu operacyjnego, mechanizmu przestrzegania wymogu określonego w art. 30b ust. 3 ustawy przez wszystkie instytucje zaangażowane bądź to w ocenę projektu, bądź też na poszczególnym etapie procedury odwoławczej, jest szczególnie istotne z uwagi na fakt, że nieprzestrzeganie powyższego wymogu może w praktyce stanowić samodzielną przesłankę wniesienia skargi do sądu administracyjnego, który rozpatrywać ją będzie z punktu widzenia zgodności wydanych rozstrzygnięć z prawem, a w szczególności zgodności z przepisami ustawy w przedmiotowym zakresie.⁵²

W przypadku, jeżeli wniesiony środek odwoławczy jest rozpatrywany przez tę samą instytucję, w obrębie której uprzednio była przeprowadzona ocena projektu, należy przyjąć, iż podpisanie rozstrzygnięcia w zakresie środka odwoławczego, wniesionego przez wnioskodawcę, przez tę samą osobę, która uprzednio podpisała informację o wynikach oceny projektu, nie będzie stanowiło naruszenia art. 30b ust. 3 ustawy, jeżeli osoba ta nie brała osobiście udziału w ocenie projektu, a następnie w weryfikacji wniesionego środka odwoławczego.

3. Obowiązki informacyjne

1) Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy, dokumenty stanowiące system realizacji programu operacyjnego, a także ich zmiany podlegają publikacji na stronach internetowych właściwej instytucji zarządzającej. Biorąc pod uwagę zmienioną definicję systemu realizacji dotyczy to także kwestii związanych z procedurą odwoławczą i z przewidzianymi w jej ramach środkami odwoławczymi, przysługującymi wnioskodawcy.

⁵² z uwzględnieniem wymogów ustawowych w zakresie wyłączeń, o których mowa w art. 30b ust. 3.

2) Zgodnie z art. 30b ust. 1 i 4 ustawy, właściwa – zgodnie z przyjętym systemem realizacji – instytucja, pisemnie informując wnioskodawcę o wynikach:

a) oceny jego projektu - zawiera w tej informacji pouczenie o możliwości wniesienia środka odwoławczego,

b) procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego – zawiera w tej informacji pouczenie o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c ustawy.

Zaleca się, aby informacja, o której mowa w lit. a, zawierała również podanie pełnych danych na temat kryteriów oceny niespełnionych przez wnioskodawcę (w przypadku systemu oceny „0-1”) lub punktacji przyznanej za spełnianie poszczególnych kryteriów oceny, wraz z uzasadnieniem. Tak sformułowana informacja umożliwi wnioskodawcy przygotowanie w sposób właściwy środka odwoławczego, ze wskazaniem którego/których z kryteriów ceny wniosku o dofinansowanie wniesiony przez niego środek odwoławczy dotyczy.

3) Pouczenie, o którym mowa w ust. 2 lit. a, zgodnie z przepisem art. 30b ust 1 ustawy musi zawierać, oprócz ogólnej informacji o możliwości wniesienia środka odwoławczego, także informację o:

a) terminie, w jakim może to być uczynione,

b) sposobie wniesienia,

c) instytucji, do której środek odwoławczy należy wnieść.

W przypadku, jeżeli system realizacji przewiduje więcej niż jeden środek odwoławczy, wówczas po rozpatrzeniu pierwszego z tych środków, także w informacji o wynikach jego rozpatrzenia należy w sposób precyzyjny pouczyć wnioskodawcę o dalszym sposobie postępowania, z uwzględnieniem informacji wymienionych w pkt a – c.

Pouczenie w powyższym zakresie wymaga szczególnie precyzyjnego podejścia w przypadku zmian systemu realizacji. Dokonując takich zmian należy dążyć do wprowadzenia reguł przejściowych, tak, aby wnioskodawcy nie byli „zaskakiwani” zmianami w systemie również w trakcie procedury odwoławczej, np. w zakresie instytucji, do której mogą wnieść środki odwoławcze. Zgodne jest to z ogólnymi dyspozycjami ustawowymi w tym zakresie.⁵³

4) Pouczenie, o którym mowa w ust. 2 lit. b, powinno zawierać oprócz ogólnej informacji o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, także wskazanie terminu, w jakim powinno to nastąpić (po wyczerpaniu ścieżki odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji o wynikach procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji, o której mowa w art. 30b ust. 4 ustawy).

5) Precyzyjne i wyczerpujące pouczenie w powyższym zakresie jest szczególnie istotne z dwóch powodów:

a) w przypadku pouczenia prawidłowego, tj. zgodnego z ustawą, wniesienie środka odwoławczego w sposób z tym pouczeniem sprzeczny, powodować będzie pozostawienie ww. środka bez rozpatrzenia. W takim przypadku należy brać pod uwagę, że wnioskodawca może zdecydować się na wniesienie skargi do sądu administracyjnego w celu sprawdzenia zgodności z prawem takiego rozstrzygnięcia,

b) zgodnie z art. 30d ust. 3 ustawy na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 30b ust. 1 i 4 ustawy.

⁵³ Art. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269, z późn. zm.): „§ 1. Sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości przez kontrolę działalności administracji publicznej oraz rozstrzyganie sporów kompetencyjnych i o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego, samorządowymi kolegiatami odwoławczymi i między tymi organami a organami administracji rządowej. § 2. Kontrola, o której mowa w § 1, sprawowana jest pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej.”

4. Pozostawienie bez rozpatrzenia

1) Zgodnie z art. 30b ust. 5 ustawy nie podlegają rozpatrzeniu środki odwoławcze, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w ust. 1, zostały wniesione⁵⁴:

- a) po terminie,
- b) w sposób sprzeczny z pouczeniem (w szczególności w zakresie trybu wnoszenia środka odwoławczego, a także innych warunków, o których mowa w art. 30b ust. 1 ustawy),
- c) do niewłaściwej instytucji.

2) Warunkiem zastosowania powyższej dyspozycji jest, aby pouczenie, o którym mowa w art. 30b ust. 1, a więc zawarte w informacji o wynikach oceny projektu,⁵⁵ było prawidłowe. Nieprawidłowe pouczenie (co obejmuje zarówno jego brak, jak i podanie w nim błędnych informacji, lub brak którejkolwiek z informacji wymaganych przez ustawę) skutkować może tym, że:

a) jeżeli w jego wyniku wnioskodawca wnieśli środek odwoławczy z naruszeniem wymogów formalnych w tym zakresie, w takim przypadku instytucja, do której ten środek został wniesiony, stwierdziwszy błędne pouczenie stanowiące powód ww. naruszenia wymogów formalnych będzie uprawniona do rozpatrzenia wniesionego do niej środka odwoławczego, a art. 30b ust. 5 ustawy nie będzie miał zastosowania.

Dotyczy to także przypadku wniesienia środka odwoławczego, w wyniku błędnego pouczenia, do instytucji innej, aniżeli wskazana w systemie realizacji jako właściwa do rozpatrzenia środka odwoławczego. W takim przypadku instytucja, do której środek odwoławczy został omyłkowo wniesiony, powinna niezwłocznie przekazać go do rozpatrzenia instytucji właściwej,

b) wnioskodawca może skorzystać z prawa do wniesienia skargi do sądu administracyjnego, zgodnie z art. 30c w związku z art. 30d ust. 3.

Rozdział 3 – Ogólne standardy w zakresie procedury odwoławczej na etapie przedsądowym

Wobec braku uregulowania pewnych szczegółowych kwestii na poziomie ustawy i jednocześnie w celu zachowania jednolitości stosowania podstawowych warunków nie mających wpływu na specyfikę realizacji określonego programu operacyjnego, zaleca się – przy formułowaniu procedury odwoławczej – wziąć pod uwagę poniższe ogólne zasady.

1) Doręczanie pism i dokumentów powinno następować w ogólnie przyjętych i stosowanych formach, w zależności od wyboru dokonanego na poziomie systemu realizacji programu operacyjnego, poprzez:

- a) pracowników właściwej instytucji,
- b) pocztę,
- c) firmy kurierskie,
- d) przez inne upoważnione osoby lub organy,
- e) drogą elektroniczną.

Należy zwrócić szczególną uwagę na uzyskanie potwierdzenia nadania i otrzymania właściwych pism (doręczenie za potwierdzeniem odbioru) – ma to istotne znaczenie z uwagi

⁵⁴ Zgodnie z art. 28 ust. 6 ustawy dokumenty składające się na system realizacji nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawcy w trakcie trwania określonej tury konkursu, w zakresie w jakim dotyczą tego konkursu, a w przypadku konkursów otwartych – ich zmiana nie może mieć negatywnego wpływu na rozpatrzenie tej zmiany wniosku o dofinansowanie. Norma powyższa doznaje ograniczenia jedynie w przypadku, gdy konieczność dokonania ww. zmian wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów ustaw.

⁵⁵ Nie wyklucza to możliwości ponownego wniesienia środka odwoławczego przez wnioskodawcę, jeżeli nastąpi to przed upływem terminu określonego w systemie realizacji. Środek odwoławczy wniesiony ponownie prawidłowo (zgodnie z pouczeniem) powinien w takim przypadku podlegać rozpatrzeniu.

na prawidłowe obliczanie terminów obowiązujących w ramach procedury odwoławczej. Ma to również szczególne znaczenie dla możliwości właściwego udokumentowania przebiegu postępowania odwoławczego, co jest szczególnie ważne w kontekście włączenia możliwości wniesienia skargi administracyjnej.

2) Przy obliczaniu terminów określonych w ramach procedury odwoławczej zaleca się, w miarę możliwości wynikających ze specyfiki systemu realizacji programu operacyjnego, posilkować się ogólnie przyjętymi zasadami w tym zakresie, określonymi w Księdze I, Tytule V Kodeksu cywilnego, a przede wszystkim:

- a) termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia,
- b) termin oznaczony w miesiącach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca,
- c) przy obliczaniu terminów podanych w dniach brane są pod uwagę dni kalendarzowe; jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło,
- d) jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień wolny od pracy, termin upływa dnia następnego. W zakresie sposobu rozumienia „dnia wolnego od pracy” możliwe jest przyjęcie jednego z dwóch rozwiązań funkcjonujących w polskim systemie prawa:
  - polegającego na przyjęciu, iż są to jedynie dni ustawowo wolne od pracy, a więc określone w *ustawie z dnia 18 stycznia 1951 o dniach wolnych od pracy* (Dz. U. Nr 4, poz. 28 z późn. zm.),
  - polegającego na przyjęciu, iż są to zarówno dni ustawowo wolne od pracy, jak również soboty.

Decydując się na wybór jednego z dwóch powyższych rozwiązań należy dążyć do zapewnienia, aby informacja tego dotycząca była sformułowana w systemie realizacji w sposób jasny i precyzyjny. Konsekwentnie, należy również zapewnić funkcjonowanie jednolitych rozwiązań w tym zakresie na wszystkich etapach wyboru projektów oraz w pozostałych procedurach funkcjonujących w ramach systemu realizacji określonego programu operacyjnego.

Niezależnie od sposobu postępowania przyjętego w powyższym zakresie na przedśądowym etapie procedury odwoławczej należy pamiętać, że na etapie sądowym procedury odwoławczej zastosowanie w zakresie sposobu obliczania terminów znajdzie już rozdział 5. ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, w tym m.in. art. 83 § 1 i 2, który stanowi, że terminy oblicza się według przepisów prawa cywilnego, z tym zastrzeżeniem, że jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

Zaleca się również stosowanie zasady, w myśl której nadanie pisma w placówce pocztowej (analogicznie – przez kuriera) powinno być traktowane, jako równoznaczne z jego wniesieniem. W takim przypadku decyduje data stempla pocztowego (lub dowodu nadania). W takim jednakże przypadku, termin na rozpatrzenie wniesionego środka odwoławczego, przewidziany dla właściwej instytucji na poziomie systemu realizacji programu operacyjnego powinien rozpoczynać swój bieg od dnia otrzymania środka odwoławczego przez tę instytucję.

3) Kwestie związane ze wzajemnymi obowiązkami informacyjnymi mogą być uszczegółowione na poziomie poszczególnych systemów realizacji, zgodnie z dyspozycją ustawy, która w zakresie procedury odwoławczej odsyła właśnie do tych systemów. Dotyczy to zwłaszcza takich kwestii, jak: potrzeba informowania przez wnioskodawcę o zmianie adresu jego siedziby (zamieszkania), co może rzutować na prawidłowość doręczeń

korrespondencji w przedmiocie oceny projektu oraz procedury odwoławczej; sposób postępowania w przypadku nieodebrania listu poleconego za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, zawierające rozstrzygnięcie w powyższym zakresie, itp.

4) Zaleca się uregulowanie kwestii związanych z możliwością wycofania wniesionego środka odwoławczego przez wnioskodawcę, który go złożył; powinno to nastąpić do czasu wydania rozstrzygnięcia w tej sprawie. Szczegółowy sposób postępowania w tym zakresie, z uwzględnieniem:

a) okoliczności, kiedy wniosek o wycofanie środka odwoławczego wpłynie do instytucji go rozpatrującej po dacie jego uwzględnienia,

b) możliwości ponownego wniesienia środka odwoławczego przez tego samego wnioskodawcę, przy zachowaniu jednak terminów ustawowych

- powinna uwzględniać procedura odwoławcza ustalona w ramach systemu realizacji.

Konsekwencją skutecznego (tzn. takiego, o którym wiadomość otrzyma właściwa instytucja wskazana w systemie realizacji) wycofania środka odwoławczego będzie to, iż wnioskodawca nie będzie mógł wnieść skargi do sądu administracyjnego. Skarga taka, zgodnie z art. 30c ustawy może być wniesiona po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji i po otrzymaniu informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego.

5) W przypadku korzystania przez właściwą instytucję, na etapie rozpatrywania środka odwoławczego, z usług różnego rodzaju ekspertów, bądź ciał doradczych, należy mieć na uwadze obowiązki w zakresie wyłączeń, wynikające z art. 30b ust. 3 ustawy. W przypadku korzystania z usług ekspertów ujętych w bazie, o której mowa w art. 31 ustawy, odbywa się to z uwzględnieniem przepisów i warunków ich dotyczących, przy czym obowiązek w zakresie wyłączeń w odniesieniu do tych ekspertów określony jest bezpośrednio w art. 31 ust. 3 ustawy.

Rozdział 4 – Sposób postępowania po zakończeniu przedsądowego etapu procedury odwoławczej

1) Po zakończeniu procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego wnioskodawca może wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Wniesienie skargi następuje na zasadach określonych w art. 30c, z uwzględnieniem art. 30e ustawy, który stanowi, iż w zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4⁵⁶ z wyłączeniem art. 52-55, art. 61 § 3-6, art. 115 – 122, 146, 150 i 152 tej ustawy.

2) Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 22 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych sądy administracyjne sprawują kontrolę działalności administracji publicznej. Kontrola ta sprawowana jest pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej.

Ponieważ ustawa nie wprowadza odmiennego uregulowania w tym zakresie, kontrola sprawowana przez sąd w przedmiotowym zakresie nie będzie obejmować kwestii merytorycznych, związanych z wyborem projektu do dofinansowania³⁾ Od wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego skargę kasacyjną może wnieść zarówno wnioskodawca, który wniósł uprzednio skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, jak również właściwa instytucja zarządzająca lub pośrednicząca. Wniesienie skargi obydwa się na zasadach określonych w ustawie - Prawo o postępowaniu przed sądami

⁵⁶ lub odpowiednio w informacji o wynikach rozstrzygnięcia środka odwoławczego wniesionego w pierwszej „instancji”, w przypadku, jeżeli system realizacji przewiduje więcej, niż jeden środek odwoławczy.

administracyjnymi, z uwzględnieniem art. 30d oraz przywołanego powyżej art. 30e ustawy. W przypadku wniesienia skargi kasacyjnej przez instytucję pośredniczącą zaleca się, aby instytucja ta każdorazowo informowała o tym fakcie właściwą instytucję zarządzającą.

4) Zakończenie postępowania sądowego w zakresie danego projektu, którego wnioskodawca wniósł skargę do sądu administracyjnego, oznacza również zakończenie procedury odwoławczej w tym zakresie. W świetle przepisów ustawy wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze. Dotyczy to również rozstrzygnięcia właściwej instytucji zarządzającej lub pośredniczącej, wydanego w związku z przekazaniem przez sąd sprawy do ponownego rozpatrzenia, o którym mowa w art. 30c ust. 3 pkt 1 ustawy, i od którego również nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze.

5) Na poziomie właściwego systemu realizacji należy zapewnić, aby instytucje zaangażowane w realizację programu operacyjnego, które w przypadku wniesienia przez wnioskodawcę skargi lub skargi kasacyjnej zostały wskazane jako strona w sprawie, niezwłocznie informowały o fakcie wniesienia tej skargi właściwą instytucję zarządzającą.

Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z dnia 1 kwietnia 2009⁵⁷

(...)

6.15 Procedura odwoławcza

W ramach procedury odwoławczej obowiązują dwa etapy: etap przedsądowy w ramach Systemu Realizacji PO KL oraz etap sądowy, przy czym środki odwoławcze przysługują wyłącznie wnioskodawcom, których wnioski uzyskały ocenę negatywną. Na etapie przedsądowym procedury odwoławczej wnioskodawcy przysługują dwa środki odwoławcze: protest i odwołanie. W przypadku, gdy konkurs jest ogłoszony i prowadzony przez IP2 protest jest wnoszony do i rozpatrywany przez odpowiednią IP2, zaś odwołanie jest wnoszone do i rozpatrywane przez odpowiednią IP lub IZ w przypadku Priorytetu V. W przypadku, gdy konkurs jest ogłoszony i prowadzony przez IP protest jest wnoszony do i rozpatrywany przez odpowiednią IP, zaś odwołanie jest wnoszone do i rozpatrywane przez IZ. Zgodnie z art. 30c ust. 1 ustawy, prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego przysługuje wnioskodawcy po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w Systemie Realizacji PO KL, czyli protestu oraz odwołania i po otrzymaniu informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej przewidzianej w Systemie Realizacji PO KL.

Etap przedsądowy procedury odwoławczej- Protest

Protest jest pisemnym, w tym elektronicznym (jeśli IOK dopuszcza taką możliwość w dokumentacji konkursowej) wystąpieniem podmiotu wnioskującego o dofinansowanie projektu o ponowne sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektów, podanymi przez IOK w dokumentacji konkursowej (regulaminie konkursu) i uprzednio przyjętymi przez Komitet Monitorujący PO KL, a także procedurami regulującymi proces oceny wniosków. Protest powinien zawierać precyzyjne wskazanie podnoszonych zarzutów oraz dane pozwalające na identyfikację wniosku oraz konkursu, w ramach którego został złożony. Do protestu można załączyć dokumentację mającą związek ze sprawą mogącą mieć wpływ na rozstrzygnięcie. Protest może dotyczyć każdej fazy oceny projektów, a więc zarówno oceny formalnej, jak i merytorycznej, a także sposobu dokonania oceny

⁵⁷ Inne, niż decyzje i postanowienia akty lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa.

(w zakresie ewentualnych naruszeń proceduralnych np. przekroczenia terminów na rozpatrzenie środka odwoławczego, wystąpienie podejrzenia o braku dokonania oceny wniosków przez oceniających w sposób niezależny itp.). Każdemu beneficjentowi przysługuje więc prawo o wniesienia zarówno protestu do wyników oceny formalnej, jak i oceny merytorycznej tego samego wniosku, jeśli były one negatywne.

Wnioskodawca, którego projekt został negatywnie oceniony, czyli w przypadku oceny formalnej nie spełnił któregokolwiek z kryteriów przedmiotowej oceny, a w przypadku oceny merytorycznej nie otrzymał minimum 60 punktów ogółem za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych i/lub co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej (zgodnie z *Kartą oceny merytorycznej* z systemem wagowym zawartą w dokumentacji konkursowej), w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji w tej sprawie może złożyć pisemny protest. Złożenie protestu nie przysługuje zatem wnioskodawcy, którego wniosek został oceniony pozytywnie, lecz nie został przyjęty do dofinansowania z powodu wyczerpania alokacji, a więc braku środków, które mogłyby być przeznaczone na dofinansowanie projektu.

Protest może zostać złożony jedynie w formie pisemnej, w tym elektronicznej (jeżeli IOK dopuszcza taką możliwość w dokumentacji konkursowej). Protest składany w formie elektronicznej musi być opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym zgodnie z odrębnymi przepisami. Protest nie może zostać złożony jedynie za pośrednictwem faksu.

Wniesienie protestu jedynie za pomocą faksu skutkuje pozostawieniem go bez rozpatrzenia. Zachowanie terminu na wniesienie protestu ustala się na podstawie zwrotnego potwierdzenia odbioru pisma informującego o wynikach negatywnej oceny oraz potwierdzenia nadania protestu w placówce pocztowej lub przez kuriera bądź stempla pocztowego na przesyłce zawierającej protest. Przesłanie protestu jedynie przy pomocy faksu nie oznacza skutecznego złożenia protestu. Data nadania faksu nie jest uznawana za datę złożenia protestu, także w przypadku jeżeli wnioskodawca w późniejszym terminie prześle środek odwoławczy pocztą tradycyjną lub kurierską, bądź w formie elektronicznej. W przedmiotowym przypadku termin na złożenie protestu jest ustalany z uwzględnieniem wpływu do właściwej instytucji środka odwoławczego w formie pisemnej, w tym elektronicznej (jeżeli IOK dopuszcza taką możliwość w dokumentacji konkursowej).

W piśmie informującym wnioskodawcę o negatywnych wynikach oceny jego projektu IOK musi zawrzeć pouczenie o możliwości wniesienia protestu, zawierające informację o:

- a. terminie, w jakim może to być uczynione,
- b. sposobie wniesienia,
- c. instytucji, do której protest należy wnieść,
- d. przypadkach, w których protest pozostaje bez rozpatrzenia.

W pismach informujących o pozytywnym wyniku oceny wniosku, ale nie przyjęciu go do dofinansowania z powodu braku środków finansowych IOK powinna zamieścić informację, iż od wyników ww. oceny (na mocy art. 30b ustawy) nie przysługują środki odwoławcze przewidziane w Systemie Realizacji PO KL, ani skarga do sądu administracyjnego. Zgodnie z art. 30b ust. 5 ustawy nie podlega rozpatrzeniu protest, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, został wniesiony:

- a. po terminie,
- b. w sposób sprzeczny z pouczeniem,
- c. do niewłaściwej instytucji.

W odniesieniu do pkt. b. powyżej bez rozpatrzenia pozostaje również protest, który:

- a. został wniesiony bez zachowania formy pisemnej;
- b. został wniesiony jedynie za pośrednictwem faksu;

c. został wniesiony przez nieuprawniony podmiot tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie projektu podlegał ocenie i którego wniesiony protest dotyczy, z uwzględnieniem jednak sposobu reprezentacji określonego podmiotu będącego wnioskodawcą. Oznacza to, iż do protestu musi zostać załączony dokument pozwalający na stwierdzenie uprawnienia do wniesienia protestu w imieniu wnioskodawcy (np. odpis z właściwego rejestru, ważne pełnomocnictwo). W przypadku niedołączenia odpowiedniego dokumentu protest zostaje bez rozpatrzenia;

d. został wniesiony od wyników oceny powtórnie przeprowadzonej w wyniku pozytywnego rozstrzygnięcia środka odwoławczego na poziomie Systemu Realizacji PO KL lub uwzględnienia skargi do sądu administracyjnego;

e. nie został oparty o kryteria wyboru projektów podane w dokumentacji konkursowej (regulaminie konkursu) i uprzednio przyjęte przez Komitet Monitorujący PO KL;

f. został wniesiony przez wnioskodawcę, który wycofał się z procesu negocjacji dotyczącego przedmiotowego wniosku;

g. został wniesiony za pośrednictwem innej instytucji; o których to przypadkach należy poinformować wnioskodawcę w pouczeniu.

Protest jest składany do i rozpatrywany przez IOK IOK w terminie przewidzianym na rozpatrzenie protestu informuje wnioskodawcę o pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia wraz z podaniem przyczyny oraz że wnioskodawcy nie przysługuje żaden dodatkowy środek odwoławczy określony w Systemie Realizacji POKL i w ustawie. Protest podlega rozpatrzeniu w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia jego otrzymania przez właściwą instytucję (data wpływu). W terminie tym nadane zostaje pismo informujące o wyniku rozstrzygnięcia.

Protest może zostać wycofany przez wnioskodawcę, który go złożył; powinno to nastąpić do czasu upływu terminu na jego rozpatrzenie, ewentualnie do czasu wydania rozstrzygnięcia w tej sprawie, jeżeli nastąpi to przed upływem terminu na rozpatrzenie protestu. Konsekwencją skutecznego (tzn. takiego, o którym wiadomość otrzyma instytucja rozpatrująca protest) wycofania protestu jest brak Możliwości wniesienia przez wnioskodawcę skargi do sądu administracyjnego. W przypadku, jeżeli wniosek o wycofanie protestu wpłynię do instytucji go rozpatrującej po dacie rozpatrzenia protestu, instytucja ta przesyła beneficjentowi pisemną informację w tym zakresie ze wskazaniem, iż w terminie 14 dni kalendarzowych⁵⁸ od daty nadania pisma powinien on przekazać pisemną decyzję o:

a. podtrzymaniu wniosku o wycofanie protestu, albo

b. nadaniu dalszego biegu procedurze odwoławczej.

W przypadku braku odpowiedzi ze strony beneficjenta w ww. terminie instytucja rozpatrująca protest kontynuuje czynności wynikające z wydanego rozstrzygnięcia środka odwoławczego. Podjęcie przez beneficjenta decyzji w zakresie podtrzymania wniosku o wycofanie protestu lub pozostawienie go w mocy nie wpływa na wydane przez instytucję rozstrzygnięcie w przedmiocie środka odwoławczego. Jednocześnie w przypadku, gdy rozstrzygnięcie było pozytywne, a beneficjent skutecznie wycofał protest instytucja rozpatrująca protest nie jest zobowiązana do przeprowadzania ponownej oceny wniosku. W przypadku, jeżeli wniosek o wycofanie protestu zostanie podtrzymany wnioskodawca nie ma możliwości ponownego złożenia protestu dotyczącego tego samego wniosku.

W wyniku rozpatrzenia protestu, instytucja go rozpatrująca (IOK) może:

a. rozpatrzyć protest pozytywnie (uwzględnić protest) – jeżeli na podstawie zebranych informacji i dokumentacji uzna, że sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektu nie zostało przeprowadzone w sposób właściwy i/lub że naruszono

⁵⁸ Dokument Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z 1 kwietnia 2009 r. (tryb dostępu: http://www.efs.gov.pl/Wiadomosci/Documents/Zasady_dyktowania_wyboru_proj_w_ramach_POKL01_04_09.pdf.15.07.2009r.)

procedury mogące wpłynąć na bezstronność i prawidłowość oceny, a więc złożony protest był zasadny, albo

b. rozpatrzyć protest negatywnie (odrzuć protest) – w przypadku braku przesłanek do uznania, iż sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektu zostało przeprowadzone w sposób niewłaściwy i/lub nie doszło do naruszenia procedur mogących wpłynąć na bezstronność i prawidłowość oceny i złożony protest był niezasadny. Instytucja rozpatrująca protest (IOK) jest związana zakresem protestu, tzn. sprawdza zgodność złożonego wniosku o dofinansowanie projektu tylko z tym kryterium lub kryteriami oceny, które zostały wskazane w proteście oraz w zakresie zarzutów dotyczących sposobu dokonania oceny, podniesionych przez wnioskodawcę.

Instytucja rozpatrująca protest nie może wydać rozstrzygnięcia częściowo pozytywnego lub negatywnego w przypadku uznania niektórych zarzutów przedstawionych w proteście.

Podczas rozpatrywania protestu właściwa instytucja każdorazowo dokonuje analizy, czy waga zarzutów uznanych za zasadne wpływa na ogólną ocenę wniosku i na tej podstawie wydaje pozytywnie lub negatywne rozstrzygnięcie protestu. Uwzględniając protest, instytucja go rozpatrująca (IOK), wraz z uzasadnieniem przyjętego rozstrzygnięcia, w którym w szczególności wskazuje, na czym jej zdaniem polegało niewłaściwe przeprowadzenie oceny wniosku w zakresie objętym protestem, kieruje wniosek objęty protestem do ponownej oceny w ramach etapu oceny, której protest dotyczył. W wyniku pozytywnego rozpatrzenia (uwzględnienia) protestu, instytucja go rozpatrująca (IOK) przekazuje wnioskodawcy informację zawierającą:

a. rozstrzygnięcie wraz z jego uzasadnieniem,

b. pouczenie, że od wyników danego etapu oceny projektu, ponownie przeprowadzonej w efekcie uwzględnienia protestu nie przysługuje dodatkowo żaden środek odwoławczy przewidziany w Systemie Realizacji PO KL i w ustawie.

W przypadku ponownej oceny dotyczącej etapu oceny formalnej IOK jest związana wynikami rozpatrzenia protestu. Natomiast w przypadku ponownej oceny merytorycznej IOK zobowiązana jest do:

a. zapoznania się z wynikami pierwotnej oceny projektu,

b. zapoznania się z treścią protestu złożonego przez wnioskodawcę,

c. wzięcia pod uwagę treści rozstrzygnięcia instytucji rozpatrującej protest (IOK) wraz z jego uzasadnieniem, a w szczególności do wnikliwego przeanalizowania nieprawidłowości w przeprowadzonej ocenie, które zostały wskazane przez instytucję rozpatrującą protest (IOK).

Z uwzględnieniem powyższego, po dokonaniu ponownej oceny merytorycznej IOK podejmuje właściwe dla danego etapu oceny rozstrzygnięcie. Ponowna ocena na każdym z etapów oceny powinna być udokumentowana sporządzeniem odpowiedniej karty/kart oceny.

W przypadku pozytywnego wyniku ponownej oceny projektu, podlega on dalszej procedurze wyboru. Zgodnie z art. 30b ust. 3 ustawy, w rozpatrywaniu protestu i w ponownej ocenie wniosku nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę. Wyłączenie dotyczy każdej osoby związanej z projektem w sposób:

a. podmiotowy: wynikający z więzów pokrewieństwa, powinowactwa, czy też z kontaktów kontraktowych, podległości służbowej itp., jak również

b. przedmiotowy: wynikający z faktu zaangażowania danej osoby w ocenę projektu na etapie konkursu lub w ramach ponownej oceny przeprowadzanej w wyniku uwzględnienia środka odwoławczego, bądź też w rozpatrywaniu środka odwoławczego na którymkolwiek etapie

przedsądowej procedury odwoławczej.

IOK w terminie:

- 14 dni w przypadku protestu dotyczącego oceny formalnej lub
- 21 dni w przypadku protestu dotyczącego oceny merytorycznej od daty wydania pozytywnego rozstrzygnięcia protestu przeprowadza proces ponownej oceny wniosku i informuje beneficjenta o jego wynikach.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia (nieuwzględnienia) protestu instytucja go rozpatrująca (IOK) przekazuje wnioskodawcy pisemną informację w tym zakresie.

Informacja ta zawiera:

- a. wskazanie rozstrzygnięcia i jego uzasadnienie ze wskazaniem z jakich powodów protest nie jest zasadny i w związku z tym nie może być uwzględniony,
- b. pouczenie o przysługującym wnioskodawcy na podstawie Systemu Realizacji PO KL prawie do złożenia odwołania, ze wskazaniem do jakiej instytucji i w jakim terminie należy odwołanie złożyć, a także sposobu (trybu) wniesienia odwołania.

Informację o pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia albo uwzględnieniu (pozytywnym rozpatrzeniu)/nieuwzględnieniu protestu (negatywnym rozpatrzeniu) instytucja go rozpatrująca (IOK) przekazuje również IP (jeśli instytucją rozpatrującą protest jest IP2) oraz IZ w formie ustalonej odpowiednio: przez IP oraz IZ (np. zbiorczej informacji miesięcznej).

Odwołanie

W piśmie informującym wnioskodawcę o negatywnym rozpatrzeniu (nieuwzględnieniu) protestu instytucja rozpatrująca protest musi zawrzeć pouczenie o możliwości złożenia odwołania, zawierające informację o:

- a. terminie, w jakim może to być uczynione,
- b. sposobie wniesienia,
- c. instytucji, do której odwołanie należy wnieść,
- d. przypadkach, w których odwołanie pozostaje bez rozpatrzenia.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu wnioskodawca, w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji w tym zakresie, może wnieść odwołanie do IP (jeśli instytucją rozpatrującą protest była IP2) lub do IZ (jeśli instytucją rozpatrującą protest była IP lub IP 2 w ramach Priorytetu V). Nie jest możliwe wniesienie odwołania, jeżeli protest został rozpatrzony zgodnie z postulatem wnioskodawcy, który następnie przykładowo uznał, iż powinien być podnieść zarzuty dotyczące innych kwestii.

Zgodnie z art. 30b ust. 5 ustawy nie podlega rozpatrzeniu odwołanie, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, zostało wniesione:

- a. po terminie,
- b. w sposób sprzeczny z pouczeniem,
- c. do niewłaściwej instytucji.

W odniesieniu do pkt. b. powyżej bez rozpatrzenia pozostaje również odwołanie, które:

- a. zostało wniesione bez zachowania formy pisemnej;
- b. zostało wniesione jedynie za pośrednictwem faksu;
- c. zostało wniesione przez nieuprawnionego podmiotu tzn. nie będącego wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie projektu podlegał ocenie i którego wniesiony protest dotyczy, z uwzględnieniem jednak sposobu reprezentacji określonego podmiotu będącego wnioskodawcą. Oznacza to, iż do protestu musi zostać załączony dokument pozwalający na stwierdzenie uprawnienia do wniesienia protestu w imieniu wnioskodawcy (np. odpis z właściwego rejestru, ważne pełnomocnictwo). W przypadku niedołączenia odpowiedniego dokumentu protest zostaje bez rozpatrzenia;

d. nie zostało oparte o kryteria wyboru projektów podane w dokumentacji konkursowej (regulaminie konkursu) i uprzednio przyjęte przez Komitet Monitorujący PO KL;

e. zostało wniesione za pośrednictwem innej instytucji; o których to przypadkach należy poinformować wnioskodawcę w pouczeniu. IP lub IZ w terminie przewidzianym na rozpatrzenie odwołania informuje wnioskodawcę o pozostawieniu odwołania bez rozpatrzenia wraz z podaniem przyczyny oraz że wnioskodawcy nie przysługuje żaden dodatkowy środek odwoławczy określony w Systemie Realizacji PO KL i w ustawie. W przypadku złożenia przez wnioskodawcę odwołania, instytucja właściwa do rozpatrzenia odwołania występuje do instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu o niezwłoczne przekazanie posiadanej przez tę instytucję kompletnej dokumentacji w sprawie, tzn. kopie dokumentów, wniosku o dofinansowanie, pism, kart oceny, dokumentację konkursową, jej część lub wskazanie adresu internetowego, pod którym została umieszczona, elektroniczne wersje dokumentów – jeśli wszystkie powyższe dokumenty są istotne dla rozpatrzenia sprawy, a także dane kontaktowe osoby w IOK, właściwej dla sprawy (adres e-mail i numer telefonu). Informacja może być przekazana w formie elektronicznej. Odwołanie jest rozpatrywane w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia jego otrzymania przez IP lub IZ. Odwołanie może zostać wycofane przez wnioskodawcę, który je złożył; powinno to nastąpić do czasu upływu terminu na jego rozpatrzenie, ewentualnie do czasu wydania rozstrzygnięcia w tej sprawie, jeżeli nastąpi to przed upływem terminu na rozpatrzenie odwołania. Konsekwencją skutecznego (tzn. takiego, o którym wiadomość otrzyma instytucja rozpatrująca odwołanie) wycofania odwołania jest brak możliwości wniesienia przez wnioskodawcę skargi do sądu administracyjnego. W przypadku, jeżeli wniosek o wycofanie odwołania wpłynął do instytucji go rozpatrującej po dacie rozpatrzenia odwołania, instytucja ta przesyła beneficjentowi pisemną informację w tym zakresie ze wskazaniem, iż w terminie 14 dni kalendarzowych²⁹ od daty nadania pisma powinien on przekazać pisemną decyzję o:

a. podtrzymaniu wniosku o wycofanie odwołania, albo

b. wnioskowaniu o nadanie dalszego biegu procedurze odwoławczej.

W przypadku braku odpowiedzi ze strony beneficjenta w ww. terminie instytucja rozpatrująca protest kontynuuje czynności wynikające z wydanego rozstrzygnięcia środka odwoławczego. Podjęcie przez beneficjenta decyzji w zakresie podtrzymania wniosku o wycofanie protestu lub pozostawienie go w mocy nie wpływa na wydane przez instytucję rozstrzygnięcie w przedmiocie środka odwoławczego. Jednocześnie w przypadku, gdy rozstrzygnięcie było pozytywne, a beneficjent skutecznie wycofał protest instytucja rozpatrująca protest nie jest zobowiązana do przeprowadzania ponownej oceny wniosku. W przypadku, jeżeli odwołanie zostanie podtrzymane wnioskodawca nie ma możliwości ponownego złożenia odwołania dotyczącego tego samego wniosku.

W wyniku rozpatrzenia odwołania, IP lub IZ może:

a. rozpatrzyć odwołanie pozytywnie – jeżeli na podstawie zebranych informacji i dokumentacji uzna, że sprawdzenie zgodności złożonego odwołania z kryteriami wyboru projektu nie zostało przeprowadzone w sposób właściwy i/lub naruszono procedury mogące wpłynąć na bezstronność i prawidłowość oceny albo

b. rozpatrzyć odwołanie negatywnie – jeżeli uzna, że protest został rozpatrzony w sposób właściwy, a z uzyskanych informacji i dokumentacji wynika, że nie było przesłanek do jego uwzględnienia. IP lub IZ rozpatrując odwołanie jest związana jego zakresem, tzn. rozstrzygnięcie nie powinno dotyczyć okoliczności i kwestii nie ujętych w odwołaniu. Instytucja rozpatrująca odwołanie nie może wydać rozstrzygnięcia częściowo pozytywnego lub negatywnego w przypadku uznania niektórych zarzutów przedstawionych w odwołaniu.

Podczas rozpatrywania odwołania właściwa instytucja każdorazowo dokonuje analizy, czy waga zarzutów uznanych za zasadne wpływa na ogólną ocenę wniosku i na tej podstawie wydaje pozytywnie lub negatywnie rozstrzygnięcie odwołania. Rozpatrując pozytywnie (uwzględniając) odwołanie IP lub IZ, wraz z uzasadnieniem swojego rozstrzygnięcia, w którym w szczególności wskazuje na czym polegało niewłaściwe przeprowadzenie danego etapu oceny wniosku o dofinansowanie projektu, kieruje wniosek o dofinansowanie projektu, będący przedmiotem postępowania odwoławczego, do ponownej oceny na tym etapie, którego wyniki były przedmiotem postępowania odwoławczego, o czym informuje:

- a. wnioskodawcę,
- b. instytucję rozpatrującą protest (IOK).

Informacja przekazana wnioskodawcy, oprócz wskazania rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania wraz z jego dokładnym uzasadnieniem zawiera pouczenie, że od wyników etapu oceny projektu, ponownie przeprowadzonej w efekcie uwzględnienia odwołania nie przysługuje dodatkowo żaden środek odwoławczy określony w Systemie Realizacji PO KL i

w ustawie. W przypadku ponownej oceny dotyczącej etapu oceny formalnej IOK jest związana wynikami rozpatrzenia odwołania. Natomiast w przypadku ponownej oceny merytorycznej IOK zobowiązana jest do:

- a. zapoznania się z całością dokumentacji z przebiegu dotychczasowej oceny projektu oraz wynikami kolejnych etapów postępowania odwoławczego, oraz
- b. do wzięcia pod uwagę treści rozstrzygnięcia instytucji rozpatrującej protest (IOK), a następnie odwołania, wraz z uzasadnieniem, a w szczególności, do wnikliwego przeanalizowania wskazanych przez ww. instytucje nieprawidłowości w przeprowadzonej ocenie. Z uwzględnieniem powyższego, po dokonaniu ponownej oceny merytorycznej IOK podejmuje stosowne dla danego etapu oceny rozstrzygnięcie. Ponowna ocena na każdym z etapów oceny powinna być udokumentowana sporządzeniem odpowiedniej karty/kart oceny. W przypadku pozytywnego wyniku ponownej oceny projektu, podlega on dalszej procedurze wyboru. Zgodnie z art. 30b ust. 3 ustawy, w rozpatrywaniu odwołania i w ponownej ocenie merytorycznej wniosku nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę. Wyłączenie dotyczy każdej osoby związanej z projektem w sposób:

- a. podmiotowy: wynikający z więzów pokrewieństwa, powinowactwa, czy też z kontaktów kontraktowych, podległości służbowej itp., jak również
- b. przedmiotowy: wynikający z faktu zaangażowania danej osoby w ocenę projektu na etapie konkursu lub w ramach ponownej oceny przeprowadzanej w wyniku uwzględnienia środka odwoławczego, bądź też w rozpatrywanie środka odwoławczego na którymkolwiek etapie przedsądowej procedury odwoławczej.

IOK w terminie:

- 14 dni w przypadku odwołania dotyczącego oceny formalnej lub
- 21 dni w przypadku odwołania dotyczącego oceny merytorycznej od daty wpływu do IOK pozytywnego rozstrzygnięcia odwołania przeprowadza proces ponownej oceny wniosku i informuje beneficjenta o jego wynikach. W trakcie ponownej oceny merytorycznej dokonywanej na skutek uwzględnienia odwołania, IOK korzysta z opinii eksperta, o którym mowa w art. 31 ustawy. Jeżeli uprzednio na podstawie innych przesłanek wskazanych w podrozdziale 6.8 Zasady obligatoryjnego wyrażania opinii przez eksperta był zaangażowany ekspert, IOK nie jest zobowiązana do korzystania z opinii innego eksperta. W przypadku negatywnego rozpatrzenia (nieuwzględnienia) odwołania IP lub IZ przekazuje wnioskodawcy pisemną informację w tym zakresie. Informacja ta zawiera:

- a. wskazanie rozstrzygnięcia i jego uzasadnienie ze wskazaniem z jakich powodów protest nie jest zasadny,
- b. wskazanie, że od rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania przysługuje skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego, złożona w terminie przewidzianym w ustawie. Informacja o nieuwzględnieniu odwołania jest przekazywana także do instytucji rozpatrującej protest (IOK). Informację o pozostawieniu odwołania bez rozpatrzenia albo uwzględnieniu (pozytywnym rozpatrzeniu)/nieuwzględnieniu (negatywnym rozpatrzeniu) odwołania instytucja go rozpatrująca przekazuje IZ (jeśli instytucją rozpatrującą odwołanie jest IP) w formie ustalonej przez IZ (np. zbiorczej informacji miesięcznej).

Etap sądowy procedury odwoławczej – skarga do sądu administracyjnego

Zgodnie z art. 30c ustawy od negatywnego wyniku procedury odwoławczej, tj. jedynie od negatywnego rozstrzygnięcia wszystkich środków odwoławczych przewidzianych w Systemie Realizacji PO KL wnioskodawcy przysługuje skarga wnoszona bezpośrednio do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji o wyniku procedury odwoławczej, wraz z kompletną dokumentacją w sprawie, obejmującą wnioski o dofinansowanie wraz z informacją w przedmiocie oceny projektu, kopie wniesionych środków odwoławczych oraz informacji o wyniku procedury odwoławczej. Skarga podlega opłacie sądowej.

W wyniku rozpatrzenia skargi sąd może:

- uwzględnić skargę, stwierdzając, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez właściwą instytucję zarządzającą lub pośredniczącą,
- oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia,
- umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli z jakichkolwiek względów jest ono bezprzedmiotowe.

IOK w terminie:

- 14 dni w przypadku skargi do sądu administracyjnego dotyczącej oceny formalnej lub
  - 21 dni w przypadku skargi do sądu administracyjnego dotyczącej oceny merytorycznej od daty wpływu do IOK informacji o uwzględnieniu skargi przez sąd administracyjny
- przeprowadza proces ponownej oceny wniosku i informuje beneficjenta o jego wynikach. Sąd rozstrzyga sprawę w terminie 30 dni kalendarzowych⁵⁹ od dnia wniesienia skargi.

Wniesienie skargi:

- po terminie,
  - niekompletnej,
  - bez uiszczenia opłaty sądowej w terminie – powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia.
- IP przekazuje niezwłocznie do IZ informację o wniesieniu przez wnioskodawcę skargi lub skargi kasacyjnej do sądu administracyjnego z powodu nieuwzględnienia odwołania przez IP. IZ może przystąpić do postępowania administracyjnego. Od wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego skargę kasacyjną może wnieść zarówno wnioskodawca, który wniósł uprzednio skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, jak również IP lub IZ.

W przypadku wniesienia skargi kasacyjnej przez Instytucję Pośredniczącą zaleca się, aby instytucja ta każdorazowo informowała o tym fakcie Instytucję Zarządzającą. Zakończenie postępowania sądowego w zakresie danego projektu, którego wnioskodawca wniósł skargę do sądu administracyjnego, oznacza również zakończenie procedury odwoławczej w tym zakresie, a wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze. Dotyczy to również rozstrzygnięcia IZ lub IP, wydanego w związku z przekazaniem przez sąd sprawy do ponownego rozpatrzenia, o którym mowa w art. 30c ust. 3 pkt 1 ustawy, i od którego również

⁵⁹ Termin obliczany jest zgodnie z zasadami określonymi w Księdze I, Tytule V Kodeksu cywilnego.

nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze.

Sposób postępowania z wnioskami o dofinansowanie projektu w przypadku pozytywnego rozpatrzenia środka odwoławczego

IOK powinna dążyć do zapewnienia środków na dofinansowanie wszystkich projektów, które w wyniku ponownej oceny w ramach procedury odwoławczej uzyskały liczbę punktów, uprawniającą do przyznania dofinansowania w ramach konkursu, w którym zostały złożone. IP w porozumieniu z IOK może utworzyć w tym celu rezerwę finansową, której wysokość określa we własnym zakresie. Tryb ustalania i uruchamiania rezerwy finansowej, ustanawianej w celu finansowania umów zawartych z wnioskodawcami, którzy pozytywnie przeszli procedurę odwoławczą powinien być w przejrzysty sposób opisany w dokumentacji konkursowej oraz w procedurach wewnętrznych IOK. W przypadku, gdy rezerwa finansowa nie zostanie wykorzystana na ewentualne środki odwoławcze wnoszone przez wnioskodawców decyzja w kwestii przeznaczenia niewykorzystanych środków z rezerwy finansowej celem dofinansowania kolejnych wniosków z listy rankingowej, bądź przeniesienia tej kwoty na kolejny konkurs pozostaje w kompetencji IOK. Sposób dysponowania rezerwą finansową w określonym powyżej przypadku powinien być w przejrzysty sposób opisany w dokumentacji konkursowej oraz w procedurach wewnętrznych IOK. Procedury dotyczące ponownej oceny wniosków powinny uwzględniać zasadę równego traktowania wnioskodawców, których wnioski zostały wybrane bez zastosowania procedury odwoławczej oraz tych, których wnioski trafiły do ponownej oceny w wyniku uwzględnienia protestu, odwołania lub skargi. Przy ustalaniu, czy dany wniosek po ponownej pozytywnej ocenie powinien uzyskać dofinansowanie należy wziąć pod uwagę etap ponownej oceny oraz tryb konkursu (otwarty lub zamknięty), w ramach którego wniosek został złożony. W przypadku wniosków przywróconych do ponownej oceny formalnej w konkursach otwartych proces ich oceny merytorycznej powinien być prowadzony zgodnie ze standardową procedurą (wniosek powinien być skierowany na najbliższe posiedzenie KOP). Jeśli ww. wniosek uzyska ocenę uprawniającą do uzyskania dofinansowania w ramach danego posiedzenia KOP, powinno ono zostać przyznane z dostępnej w ramach danego konkursu alokacji. W przypadku, gdy nie jest możliwe włączenie do trwającego w ramach konkursu otwartego posiedzenia KOP wniosku przywróconego do oceny po procedurze odwoławczej od oceny formalnej (np. konkurs został zakończony) w celu dalszej oceny wniosku musi być powołany oddzielny KOP. Wynik oceny merytorycznej uzyskany przez ww. wniosek powinien być porównywany z progiem punktowym uprawniającym do uzyskania dofinansowania ustalonym w ramach ostatniego KOP zorganizowanego w danym konkursie otwartym.

W przypadku wniosków przywróconych do ponownej oceny merytorycznej w wyniku procedury odwoławczej w konkursach otwartych przy ustaleniu, czy wniosek powinien uzyskać dofinansowanie bierze się pod uwagę próg punktowy ustalony dla posiedzenia KOP, na którym dany wniosek był oceniany po raz pierwszy oraz inne istotne okoliczności, które były brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu dofinansowania w ramach ostatniego posiedzenia KOP zorganizowanego w danym konkursie otwartym. Możliwe jest dokonanie ponownej oceny wniosków w ramach trwającego KOP w konkursie otwartym. W takim przypadku wnioski te nie są umieszczane się na liście rankingowej z danego posiedzenia KOP. Ponadto w celu zapewnienia przejrzystości procedury zaleca się wskazanie w ramach listy wniosków ocenianych podczas posiedzenia KOP (stanowiącej załącznik do protokołu z prac KOP) tych projektów, które oceniane są powtórnie w efekcie procedury odwoławczej. W ramach konkursów zamkniętych zarówno dla wniosków przywróconych na etapie oceny formalnej, jak i merytorycznej konieczne jest powołanie KOP w celu ich dalszej lub ponownej oceny. Wyniki uzyskane przez wnioski po procedurze odwoławczej

muszą zostać porównane z zatwierdzoną listą rankingową w ramach konkursu zamkniętego. Dofinansowanie mogą uzyskać tylko te wnioski, które uzyskały co najmniej tyle punktów, co najniżej oceniony wniosek w ramach listy rankingowej, który zakwalifikowano do dofinansowania. Uzyskanie dofinansowania przez projekty w ramach procedury odwoławczej nie powoduje konieczności zmiany na pierwotnych listach rankingowych tworzonych dla danego konkursu lub danej rundy konkursowej. Wymagane jest również utworzenie w ramach dokumentacji danego konkursu informacji na temat wszystkich wniosków ocenianych w ramach procedury odwoławczej niezależnie od wyniku przedmiotowej oceny. Informacja ta powinna zawierać dane na temat wniosku oraz wskazywać: czy wniosek został przywrócony do oceny na skutek protestu, odwołania lub skargi do sądu administracyjnego, liczbę uzyskanych punktów oraz czy wniosek uzyskał czy nie uzyskał dofinansowania. Informacja powinna być tworzona na bieżąco i podawana do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej IOK co najmniej raz w miesiącu. Jednocześnie projekty, na realizację których podpisano umowy w wyniku procedury odwoławczej podlegają włączeniu do listy zawartych umów na tych samych zasadach co wnioski w standardowej procedurze wyboru, jednak z podaniem informacji, iż dofinansowanie zostało przyznane w ramach procedury odwoławczej. Zgodnie z art. 30f ustawy procedura odwoławcza nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania. Zatem w odniesieniu do projektów, które pomyślnie przeszły dany etap lub wszystkie etapy kwalifikacji do dofinansowania, powinny być kontynuowane wszelkie niezbędne procedury, z zawarciem umowy włącznie.

W zakresie nieuregulowanym w niniejszym dokumencie mają zastosowanie *Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r.* wydane przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki z 10 lipca 2009r.⁶⁰

(...)

6.15 Procedura odwoławcza

W ramach procedury odwoławczej obowiązują dwa etapy: etap przedsądowy w ramach Systemu Realizacji PO KL oraz etap sądowy, przy czym środki odwoławcze przysługują wyłącznie wnioskodawcom, których wnioski uzyskały ocenę negatywną. Na etapie przedsądowym procedury odwoławczej wnioskodawcy przysługują dwa środki odwoławcze: protest i odwołanie.

W przypadku, gdy konkurs jest ogłoszony i prowadzony przez IP2 protest jest wnoszony do i rozpatrywany przez odpowiednią IP2, zaś odwołanie jest wnoszone do i rozpatrywane przez odpowiednią IP lub IZ w przypadku Priorytetu V. W przypadku, gdy konkurs jest ogłoszony i prowadzony przez IP protest jest wnoszony do i rozpatrywany przez odpowiednią IP, zaś odwołanie jest wnoszone do i rozpatrywane przez IZ. Zgodnie z art. 30c ust. 1 ustawy, prawo do wniesienia skargi do sądu administracyjnego przysługuje wnioskodawcy po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w Systemie Realizacji PO KL, czyli protestu oraz odwołania i po otrzymaniu informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej przewidzianej w Systemie Realizacji PO KL.

⁶⁰ Termin obliczany jest zgodnie z art. 83 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.).

Etap przedsądowy procedury odwoławczej

Protest

Protest jest pisemnym, w tym elektronicznym (jeśli IOK dopuszcza taką możliwość w dokumentacji konkursowej) wystąpieniem podmiotu wnioskującego o dofinansowanie projektu o ponowne sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektów, podanymi przez IOK w dokumentacji konkursowej (regulaminie konkursu) i uprzednio przyjętymi przez Komitet Monitorujący PO KL, a także procedurami regulującymi proces oceny wniosków. Protest powinien zawierać precyzyjne wskazanie podnoszonych zarzutów oraz dane pozwalające na identyfikację wniosku oraz konkursu, w ramach którego został złożony. Do protestu można załączyć dokumentację mającą związek ze sprawą mogącą mieć wpływ na rozstrzygnięcie. Protest może dotyczyć każdej fazy oceny projektów, a więc zarówno oceny formalnej, jak i merytorycznej, a także sposobu dokonania oceny (w zakresie ewentualnych naruszeń proceduralnych np. wystąpienie podejrzenia o braku dokonania oceny wniosków przez oceniających w sposób niezależny itp.). Każdemu beneficjentowi przysługuje więc prawo do wniesienia zarówno protestu do wyników oceny formalnej, jak i oceny merytorycznej tego samego wniosku, jeśli były one negatywne.

Wnioskodawca, którego projekt został negatywnie oceniony, czyli w przypadku oceny formalnej nie spełnił któregośkolwiek z kryteriów przedmiotowej oceny, a w przypadku oceny merytorycznej nie otrzymał minimum 60 punktów ogółem za spełnianie ogólnych kryteriów merytorycznych i/lub co najmniej 60% punktów w poszczególnych punktach oceny merytorycznej (zgodnie z *Kartą oceny merytorycznej* z systemem wagowym zawartą w dokumentacji konkursowej), w terminie 14 dni kalendarzowych⁶¹ od dnia otrzymania informacji w tej sprawie może złożyć pisemny protest. Złożenie protestu nie przysługuje zatem wnioskodawcy, którego wniosek został oceniony pozytywnie, lecz nie został przyjęty do dofinansowania z powodu wyczerpania alokacji, a więc braku środków, które mogłyby być przeznaczone na dofinansowanie projektu.

Protest może zostać złożony jedynie w formie pisemnej, w tym elektronicznej (jeżeli IOK dopuszcza taką możliwość w dokumentacji konkursowej). Protest składany w formie elektronicznej musi być opatrzony bezpiecznym podpisem elektronicznym zgodnie z odrębnymi przepisami. Protest nie może zostać złożony jedynie za pośrednictwem faksu. Wniesienie protestu jedynie za pomocą faksu skutkuje pozostawieniem go bez rozpatrzenia. Zachowanie terminu na wniesienie protestu ustala się na podstawie zwrotnego potwierdzenia odbioru pisma informującego o wynikach negatywnej oceny oraz potwierdzenia nadania protestu w placówce pocztowej lub przez kuriera bądź stempla pocztowego na przesyłce zawierającej protest. Przesłanie protestu jedynie przy pomocy faksu nie oznacza skutecznego złożenia protestu. Data nadania faksu nie jest uznawana za datę złożenia protestu także w przypadku jeżeli wnioskodawca w późniejszym terminie prześle środek odwoławczy pocztą tradycyjną lub kurierską, bądź w formie elektronicznej. W przedmiotowym przypadku termin na złożenie protestu jest ustalany z uwzględnieniem wpływu do właściwej instytucji środka odwoławczego w formie pisemnej, w tym elektronicznej (jeżeli IOK dopuszcza taką możliwość w dokumentacji konkursowej).

W piśmie informującym wnioskodawcę o negatywnych wynikach oceny jego projektu IOK musi zawrzeć pouczenie o możliwości wniesienia protestu, zawierające informację o:

- a. terminie, w jakim może to być uczynione,
- b. sposobie wniesienia,

⁶¹ Dokument Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z 10 lipca 2009 r., (tryb dostępu: <http://www.efs.gov.pl/Dokumenty/ZmianyWDokumentach/Documents/ZasadydokonywaniawyboruprojektowwramachPOKLwersjadznia10lipca2009.pdf>, 18.08.2009 r.)

- c. instytucji, do której protest należy wnieść,
- d. przypadkach, w których protest pozostaje bez rozpatrzenia.

W pismach informujących o pozytywnym wyniku oceny wniosku, ale nieprzyjęciu go do dofinansowania z powodu braku środków finansowych IOK powinna zamieścić informację, iż od wyników ww. oceny (na mocy art. 30b ustawy) nie przysługują środki odwoławcze przewidziane w Systemie Realizacji PO KL, ani skarga do sądu administracyjnego. Zgodnie z art. 30b ust. 5 ustawy nie podlega rozpatrzeniu protest, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, został wniesiony:

- a. po terminie,
- b. w sposób sprzeczny z pouczeniem,
- c. do niewłaściwej instytucji.

W odniesieniu do pkt. b. powyżej bez rozpatrzenia pozostaje również protest, który:

- a. został wniesiony bez zachowania formy pisemnej;
- b. został wniesiony jedynie za pośrednictwem faksu;
- c. został wniesiony przez nieuprawniony podmiot tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie projektu podlegał ocenie i którego wniesiony protest dotyczy, z uwzględnieniem jednak sposobu reprezentacji określonego podmiotu będącego wnioskodawcą. Oznacza to, iż do protestu musi zostać załączony dokument pozwalający na stwierdzenie uprawnienia do wniesienia protestu w imieniu wnioskodawcy (np. odpis z właściwego rejestru, ważne pełnomocnictwo). W przypadku niedołączenia odpowiedniego dokumentu protest zostaje bez rozpatrzenia;
- d. został wniesiony od wyników oceny powtórnie przeprowadzonej w wyniku pozytywnego rozstrzygnięcia środka odwoławczego na poziomie Systemu Realizacji PO KL lub uwzględnienia skargi do sądu administracyjnego;
- e. nie został oparty o kryteria wyboru projektów podane w dokumentacji konkursowej (regulaminie konkursu) i uprzednio przyjęte przez Komitet Monitorujący PO KL lub nie zawiera zarzutów proceduralnych, został wniesiony przez wnioskodawcę, który wycofał się z procesu negocjacji dotyczącego przedmiotowego wniosku;
- g. został wniesiony za pośrednictwem innej instytucji; o których to przypadkach należy poinformować wnioskodawcę w pouczeniu. Protest jest składany do i rozpatrywany przez IOK.

IOK w terminie przewidzianym na rozpatrzenie protestu informuje wnioskodawcę o pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia wraz z podaniem przyczyny oraz że wnioskodawcy nie przysługuje żaden dodatkowy środek odwoławczy określony w Systemie Realizacji PO KL i w ustawie.

Protest podlega rozpatrzeniu w terminie 30 dni kalendarzowych⁶² od dnia jego otrzymania przez właściwą instytucję (data wpływu). W terminie tym nadane zostaje pismo informujące o wyniku rozstrzygnięcia. Protest może zostać wycofany przez wnioskodawcę, który go złożył; powinno to nastąpić do czasu upływu terminu na jego rozpatrzenie, ewentualnie do czasu wydania rozstrzygnięcia w tej sprawie, jeżeli nastąpi to przed upływem terminu na rozpatrzenie protestu.

Konsekwencją skutecznego (tzn. takiego, o którym wiadomość otrzyma instytucja rozpatrująca protest) wycofania protestu jest brak Możliwości wniesienia przez wnioskodawcę skargi do sądu administracyjnego. W przypadku, jeżeli wniosek o wycofanie protestu wpłynie do instytucji go rozpatrującej po dacie rozpatrzenia protestu, instytucja ta przesyła beneficjentowi pisemną informację w tym zakresie ze wskazaniem, iż w terminie 14 dni kalendarzowych od daty nadania pisma powinien on przekazać pisemną decyzję o:

⁶² Termin obliczany jest zgodnie z zasadami określonymi w Księdze I, Tytule V Kodeksu cywilnego.

- a. podtrzymaniu wniosku o wycofanie protestu, albo
- b. nadaniu dalszego biegu procedurze odwoławczej.

W przypadku braku odpowiedzi ze strony beneficjenta w ww. terminie instytucja rozpatrująca protest kontynuuje czynności wynikające z wydanego rozstrzygnięcia środka odwoławczego. Podjęcie przez beneficjenta decyzji w zakresie podtrzymania wniosku o wycofanie protestu lub pozostawienie go w mocy nie wpływa na wydane przez instytucję rozstrzygnięcie w przedmiocie środka odwoławczego. Jednocześnie w przypadku, gdy rozstrzygnięcie było pozytywne, a beneficjent skutecznie wycofał protest instytucja rozpatrująca protest nie jest zobowiązana do przeprowadzania ponownej oceny wniosku.

W przypadku, jeżeli wniosek o wycofanie protestu zostanie podtrzymany wnioskodawca nie ma możliwości ponownego złożenia protestu dotyczącego tego samego wniosku. W wyniku rozpatrzenia protestu, instytucja go rozpatrująca (IOK) może:

- a. rozpatrzeć protest pozytywnie (uwzględnić protest) – jeżeli na podstawie zebranych informacji i dokumentacji uzna, że sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektu nie zostało przeprowadzone w sposób właściwy i/lub że naruszono procedury mogące wpłynąć na bezstronność i prawidłowość oceny, a więc złożony protest był zasadny, albo
- b. rozpatrzeć protest negatywnie (odrzuć protest) – w przypadku braku przesłanek do uznania, iż sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektu zostało przeprowadzone w sposób niewłaściwy i/lub nie doszło do naruszenia procedur mogących wpłynąć na bezstronność i prawidłowość oceny i złożony protest był niezasadny.

Instytucja rozpatrująca protest (IOK) jest związana zakresem protestu, tzn. sprawdza zgodność złożonego wniosku o dofinansowanie projektu tylko z tym kryterium lub kryteriami oceny, które zostały wskazane w proteście oraz w zakresie zarzutów dotyczących sposobu dokonania oceny, podniesionych przez wnioskodawcę. Instytucja rozpatrująca protest nie może wydać rozstrzygnięcia częściowo pozytywnego lub negatywnego w przypadku uznania niektórych zarzutów przedstawionych w proteście. Podczas rozpatrywania protestu właściwa instytucja każdorazowo dokonuje analizy, czy waga zarzutów uznanych za zasadne wpływa na ogólną ocenę wniosku i na tej podstawie wydaje pozytywnie lub negatywne rozstrzygnięcie protestu. Uwzględniając protest, instytucja go rozpatrująca (IOK), wraz z uzasadnieniem przyjętego rozstrzygnięcia, w którym w szczególności wskazuje, na czym jej zdaniem polegało niewłaściwe przeprowadzenie oceny wniosku w zakresie objętym protestem, kieruje wniosek objęty protestem do ponownej oceny w ramach etapu oceny, której protest dotyczył.

W przypadku pozytywnego rozpatrzenia protestów dotyczących następujących zarzutów:

- błędów w sumowaniu lub wylczeniu średniej arytmetycznej punktów przyznanych w ramach oceny merytorycznej wniosku;
- błędów w wylczeniu różnicy punktów przyznanej przez dwóch oceniających skutkującej dokonaniem oceny przez trzeciego oceniającego;
- błędów w zakresie oceny spełniania szczegółowych kryteriów dostępu;
- błędów w zakresie przyznania punktów za spełnianie kryteriów strategicznych projekt nie podlega ponownej ocenie. Jego ocena w zakresie stwierdzonych błędów jest zmieniona poprzez dokonanie korekt na kartach oceny formalnej/merytorycznej w terminie nie późniejszym niż w wyznaczonym na dokonanie powtórnej oceny formalnej/merytorycznej.

W wyniku pozytywnego rozpatrzenia (uwzględnienia) protestu, instytucja go rozpatrująca (IOK) przekazuje wnioskodawcy informację zawierającą:

- a. rozstrzygnięcie wraz z jego uzasadnieniem,
- b. pouczenie, że od wyników danego etapu oceny projektu, ponownie przeprowadzonej

w efekcie uwzględnienia protestu nie przysługuje dodatkowo żaden środek odwoławczy przewidziany w Systemie Realizacji PO KL i w ustawie.

W przypadku ponownej oceny dotyczącej etapu oceny formalnej IOK jest związana wynikami rozpatrzenia protestu. Natomiast w przypadku ponownej oceny merytorycznej IOK zobowiązana jest do:

- a. zapoznania się z wynikami pierwotnej oceny projektu,
- b. zapoznania się z treścią protestu złożonego przez wnioskodawcę,
- c. wzięcia pod uwagę treści rozstrzygnięcia instytucji rozpatrującej protest (IOK) wraz z jego uzasadnieniem, a w szczególności do wnikliwego przeanalizowania nieprawidłowości w przeprowadzonej ocenie, które zostały wskazane przez instytucję rozpatrującą protest (IOK). Z uwzględnieniem powyższego, po dokonaniu ponownej oceny merytorycznej IOK podejmuje właściwe dla danego etapu oceny rozstrzygnięcie.

Ponowna ocena na każdym z etapów oceny powinna być udokumentowana sporządzeniem odpowiedniej karty/ kart oceny. W przypadku pozytywnego wyniku ponownej oceny projektu, podlega on dalszej procedurze wyboru. Zgodnie z art. 30b ust. 3 ustawy, w rozpatrywaniu protestu i w ponownej ocenie wniosku nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę. Wyłączenie dotyczy każdej osoby związanej z projektem w sposób:

- a. podmiotowy: wynikający z więzów pokrewieństwa, powinowactwa, czy też z kontaktów kontraktowych, podległości służbowej itp., jak również
- b. przedmiotowy: wynikający z faktu zaangażowania danej osoby w ocenę projektu na etapie konkursu lub w ramach ponownej oceny przeprowadzanej w wyniku uwzględnienia środka odwoławczego, bądź też w rozpatrywanie środka odwoławczego na którymkolwiek etapie przedsądowej procedury odwoławczej. W celu potwierdzenia braku występowania okoliczności powodujących konieczność wyłączenia pracownika z procedury rozpatrywania protestu, powinien on podpisać stosowną deklarację bezstronności odnoszącą się do projektu, którego dotyczy środek odwoławczy. IOK w terminie:

- 14 dni w przypadku protestu dotyczącego oceny formalnej lub
- 21 dni w przypadku protestu dotyczącego oceny merytorycznej od daty wydania pozytywnego rozstrzygnięcia protestu przeprowadza proces ponownej oceny wniosku i informuje beneficjenta o jego wynikach.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia (nieuwzględnienia) protestu instytucja go rozpatrująca (IOK) przekazuje wnioskodawcy pisemną informację w tym zakresie. Informacja ta zawiera:

- a. wskazanie rozstrzygnięcia i jego uzasadnienie ze wskazaniem z jakich powodów protest nie jest zasadny i w związku z tym nie może być uwzględniony,
- b. pouczenie o przysługującym wnioskodawcy na podstawie Systemu Realizacji PO KL prawie do złożenia odwołania, ze wskazaniem do jakiej instytucji i w jakim terminie należy odwołać się, a także sposobu (trybu) wniesienia odwołania.

Informację o pozostawieniu protestu bez rozpatrzenia albo uwzględnieniu (pozytywnym rozpatrzeniu/nieuwzględnieniu) protestu (negatywnym rozpatrzeniu) instytucja go rozpatrująca (IOK) przekazuje również IP (jeśli instytucją rozpatrującą protest jest IP2) oraz IZ w formie ustalonej odpowiednio: przez IP oraz IZ (np. zbiorczej informacji miesięcznej).

Odwołanie

W piśmie informującym wnioskodawcę o negatywnym rozpatrzeniu (nieuwzględnieniu) protestu instytucja rozpatrująca protest musi zawrzeć pouczenie o możliwości złożenia odwołania, zawierające informację o:

- a. terminie, w jakim może to być uczynione,
- b. sposobie wniesienia,
- c. instytucji, do której odwołanie należy wnieść,
- d. przypadkach, w których odwołanie pozostaje bez rozpatrzenia.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu wnioskodawca, w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji w tym zakresie, może wnieść odwołanie do IP (jeśli instytucją rozpatrującą protest była IP2) lub do IZ (jeśli instytucją rozpatrującą protest była IP lub IP 2 w ramach Priorytetu V). Nie jest możliwe wniesienie odwołania, jeżeli protest został rozpatrzony zgodnie z postulatem wnioskodawcy, który następnie przykładowo uznał, iż powinien być podnieść zarzuty dotyczące innych kwestii.

Zgodnie z art. 30b ust. 5 ustawy nie podlega rozpatrzeniu odwołanie, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, zostało wniesione:

- a. po terminie,
- b. w sposób sprzeczny z pouczeniem,
- c. do niewłaściwej instytucji.

W odniesieniu do pkt. b. powyżej bez rozpatrzenia pozostaje również odwołanie, które:

- a. zostało wniesione bez zachowania formy pisemnej;
- b. zostało wniesione jedynie za pośrednictwem faksu;
- c. zostało wniesione przez nieuprawniony podmiot tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie projektu podlegał ocenie i którego wniesione odwołanie dotyczy, z uwzględnieniem jednak sposobu reprezentacji określonego podmiotu będącego wnioskodawcą. Oznacza to, iż do odwołania musi zostać załączony dokument pozwalający na stwierdzenie uprawnienia do wniesienia odwołania w imieniu wnioskodawcy (np. odpis z właściwego rejestru, ważne pełnomocnictwo). W przypadku niedołączenia odpowiedniego dokumentu odwołanie zostaje bez rozpatrzenia;
- d. zostało wniesione od wyników oceny powtórnie przeprowadzonej w wyniku pozytywnego rozstrzygnięcia środka odwoławczego na poziomie Systemu Realizacji PO KL lub uwzględnienia skargi do sądu administracyjnego,
- e. nie zostało oparte o kryteria wyboru projektów podane w dokumentacji konkursowej (regulaminie konkursu) i uprzednio przyjęte przez Komitet Monitorujący PO KL lub nie zawiera zarzutów proceduralnych;
- f. zostało wniesione za pośrednictwem innej instytucji; o których to przypadkach należy poinformować wnioskodawcę w pouczeniu. IP lub IZ w terminie przewidzianym na rozpatrzenie odwołania informuje wnioskodawcę o pozostawieniu odwołania bez rozpatrzenia wraz z podaniem przyczyny oraz że wnioskodawcy nie przysługuje żaden dodatkowy środek odwoławczy określony w Systemie Realizacji PO KL i w ustawie.

W przypadku złożenia przez wnioskodawcę odwołania, instytucja właściwa do rozpatrzenia odwołania występuje do instytucji właściwej do rozpatrzenia protestu o niezwłoczne przekazanie posiadanej przez tę instytucję kompletnej dokumentacji w sprawie, tzn. kopie dokumentów, wniosku o dofinansowanie, pism, kart oceny, dokumentację konkursową, jej część lub wskazanie adresu internetowego, pod którym została umieszczona, elektroniczne wersje dokumentów – jeśli wszystkie powyższe dokumenty są istotne dla rozpatrzenia sprawy, a także dane kontaktowe osoby w IOK, właściwej dla sprawy (adres e-mail i numer telefonu). Informacja może być przekazana w formie elektronicznej.

Odwołanie jest rozpatrywane w terminie 30 dni kalendarzowych⁶³ od dnia jego otrzymania przez IP lub IZ. Odwołanie może zostać wycofane przez wnioskodawcę, który je złożył; powinno to nastąpić do czasu upływu terminu na jego rozpatrzenie, ewentualnie do czasu wydania rozstrzygnięcia w tej sprawie, jeżeli nastąpi to przed upływem terminu na rozpatrzenie odwołania. Konsekwencją skutecznego (tzn. takiego, o którym wiadomość otrzyma instytucja rozpatrująca odwołanie) wycofania odwołania jest brak możliwości wniesienia przez wnioskodawcę skargi do sądu administracyjnego. W przypadku, jeżeli wniosek o wycofanie odwołania wpłynie do instytucji go rozpatrującej po dacie rozpatrzenia odwołania, instytucja ta przesyła beneficjentowi pisemną informację w tym zakresie ze wskazaniem, iż w terminie 14 dni kalendarzowych⁶⁴ od daty nadania pisma powinien on przekazać pisemną decyzję o:

- a. podtrzymaniu wniosku o wycofanie odwołania, albo
- b. wnioskowaniu o nadanie dalszego biegu procedurze odwoławczej.

W przypadku braku odpowiedzi ze strony beneficjenta w ww. terminie instytucja rozpatrująca protest kontynuuje czynności wynikające z wydanego rozstrzygnięcia środka odwoławczego. Podjęcie przez beneficjenta decyzji w zakresie podtrzymania wniosku o wycofanie protestu lub pozostawienie go w mocy nie wpływa na wydane przez instytucję rozstrzygnięcie w przedmiocie środka odwoławczego. Jednocześnie w przypadku, gdy rozstrzygnięcie było pozytywne, a beneficjent skutecznie wycofał odwołanie instytucja organizująca konkurs nie jest zobowiązana do przeprowadzania ponownej oceny wniosku.

W przypadku, jeżeli odwołanie zostanie podtrzymane wnioskodawca nie ma możliwości ponownego złożenia odwołania dotyczącego tego samego wniosku. W wyniku rozpatrzenia odwołania, IP lub IZ może:

- a. rozpatrzyć odwołanie pozytywnie – jeżeli na podstawie zebranych informacji i dokumentacji uzna, że sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektu nie zostało przeprowadzone w sposób właściwy i/lub naruszono procedury mogące wpłynąć na bezstronność i prawidłowość oceny albo
- b. rozpatrzyć odwołanie negatywnie – jeżeli uzna, że protest został rozpatrzony w sposób właściwy, a z uzyskanych informacji i dokumentacji wynika, że nie było przesłanek do jego uwzględnienia. IP lub IZ rozpatrując odwołanie jest związana jego zakresem, tzn. rozstrzygnięcie nie powinno dotyczyć okoliczności i kwestii nie ujętych w odwołaniu.

Instytucja rozpatrująca odwołanie nie może wydać rozstrzygnięcia częściowo pozytywnego lub negatywnego w przypadku uznania niektórych zarzutów przedstawionych w odwołaniu. Podczas rozpatrywania odwołania właściwa instytucja każdorazowo dokonuje analizy, czy waga zarzutów uznanych za zasadne wpływa na ogólną ocenę wniosku i na tej podstawie wydaje pozytywnie lub negatywne rozstrzygnięcie odwołania. Rozpatrując pozytywnie (uwzględniając) odwołanie IP lub IZ, wraz z uzasadnieniem swojego rozstrzygnięcia, w którym w szczególności wskazuje na czym polegało niewłaściwe przeprowadzenie danego etapu oceny wniosku o dofinansowanie projektu, kieruje wniosek o dofinansowanie projektu, będący przedmiotem postępowania odwoławczego, do ponownej oceny na tym etapie, którego wyniki były przedmiotem postępowania odwoławczego, o czym informuje:

- a. wnioskodawcę,
- b. instytucję rozpatrującą protest (IOK).

Informacja przekazana wnioskodawcy, oprócz wskazania rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania wraz z jego dokładnym uzasadnieniem zawiera pouczenie, że od wyników etapu oceny projektu, ponownie przeprowadzonej w efekcie uwzględnienia odwołania nie

⁶³ Termin obliczany jest zgodnie z zasadami określonymi w Księdze I, Tytule V Kodeksu cywilnego.

⁶⁴ Termin obliczany jest zgodnie z zasadami określonymi w Księdze I, Tytule V Kodeksu cywilnego.

przysługuje dodatkowo żaden środek odwoławczy określony w Systemie Realizacji PO KL i w ustawie.

W przypadku ponownej oceny dotyczącej etapu oceny formalnej IOK jest związana wynikami rozpatrzenia odwołania. Natomiast w przypadku ponownej oceny merytorycznej IOK zobowiązana jest do:

a. zapoznania się z całością dokumentacji z przebiegu dotychczasowej oceny projektu oraz wynikami kolejnych etapów postępowania odwoławczego, oraz
b. do wzięcia pod uwagę treści rozstrzygnięcia instytucji rozpatrującej protest (IOK), a następnie odwołania, wraz z uzasadnieniem, a w szczególności, do wnikliwego przeanalizowania wskazanych przez ww. instytucje nieprawidłowości w przeprowadzonej ocenie. Z uwzględnieniem powyższego, po dokonaniu ponownej oceny merytorycznej IOK podejmuje stosowne dla danego etapu oceny rozstrzygnięcie. Ponowna ocena na każdym z etapów oceny powinna być udokumentowana sporządzeniem odpowiedniej karty/kart oceny. W przypadku pozytywnego wyniku ponownej oceny projektu, podlega on dalszej procedurze wyboru. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia odwołań dotyczących następujących zarzutów:

- błędów w sumowaniu lub wyliczaniu średniej arytmetycznej punktów przyznanych w ramach oceny merytorycznej wniosku;
- błędów w wyliczeniu różnicy punktów przyznanej przez dwóch oceniających skutkującej dokonaniem oceny przez trzeciego oceniającego;
- błędów w zakresie oceny spełniania szczegółowych kryteriów dostępu;
- błędów w zakresie przyznania punktów za spełnianie kryteriów strategicznych projekt nie podlega ponownej ocenie. Jego ocena w zakresie stwierdzonych błędów jest zmieniona poprzez dokonanie korekt na kartach oceny formalnej/merytorycznej w terminie nie późniejszym niż w wyznaczonym na dokonanie powtórnej oceny formalnej/merytorycznej. Zgodnie z art. 30b ust. 3 ustawy, w rozpatrywaniu odwołania i w ponownej ocenie merytorycznej wniosku nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę. Wyłączenie dotyczy każdej osoby związanej z projektem w sposób:

a. podmiotowy: wynikający z więzów pokrewieństwa, powinowactwa, czy też z kontaktów kontraktowych, podległości służbowej itp., jak również

b. przedmiotowy: wynikający z faktu zaangażowania danej osoby w ocenę projektu na etapie konkursu lub w ramach ponownej oceny przeprowadzanej w wyniku uwzględnienia środka odwoławczego, bądź też w rozpatrywanie środka odwoławczego na którymkolwiek etapie przedsądowej procedury odwoławczej.

W celu potwierdzenia braku występowania okoliczności powodujących konieczność wyłączenia pracownika z procedury rozpatrywania odwołania, powinien on podpisać stosowną deklarację bezstronności odnoszącą się do projektu, którego dotyczy środek odwoławczy.

IOK w terminie:

- 14 dni w przypadku odwołania dotyczącego oceny formalnej lub

- 21 dni w przypadku odwołania dotyczącego oceny merytorycznej od daty wpływu do IOK pozytywnego rozstrzygnięcia odwołania przeprowadza proces ponownej oceny wniosku i informuje beneficjenta o jego wynikach.

W trakcie ponownej oceny merytorycznej dokonywanej na skutek uwzględnienia odwołania, IOK korzysta z opinii eksperta, o którym mowa w art. 31 ustawy. Jeżeli uprzednio na podstawie innych przesłanek wskazanych w podrozdziale **6.8 Zasady obligatoryjnego wyrażania**

opinii przez eksperta był angażowany ekspert, IOK nie jest zobowiązana do korzystania z opinii innego eksperta. W przypadku negatywnego rozpatrzenia (nieuwzględnienia) odwołania IP lub IZ przekazuje wnioskodawcy pisemną informację w tym zakresie. Informacja ta zawiera:

a. wskazanie rozstrzygnięcia i jego uzasadnienie ze wskazaniem z jakich powodów odwołanie nie jest zasadne,

b. wskazanie, że od rozstrzygnięcia w przedmiocie odwołania przysługuje skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego, złożona w terminie przewidzianym w ustawie.

Informacja o nieuwzględnieniu odwołania jest przekazywana także do instytucji rozpatrującej protest (IOK). Informację o pozostawieniu odwołania bez rozpatrzenia albo uwzględnieniu (pozytywnym rozpatrzeniu)/nieuwzględnieniu (negatywnym rozpatrzeniu) odwołania instytucja go rozpatrująca przekazuje IZ (jeśli instytucją rozpatrującą odwołanie jest IP) w formie ustalonej przez IZ (np. zbiorczej informacji miesięcznej).

Etap sądowy procedury odwoławczej – skarga do sądu administracyjnego

Zgodnie z art. 30c ustawy od negatywnego wyniku procedury odwoławczej, tj. jedynie od negatywnego rozstrzygnięcia wszystkich środków odwoławczych przewidzianych w Systemie Realizacji PO KL wnioskodawcy przysługuje skarga wnoszona bezpośrednio do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie 14 dni kalendarzowych⁶⁵ od dnia otrzymania informacji o wyniku procedury odwoławczej, wraz z kompletną dokumentacją w sprawie, obejmującą wniosek o dofinansowanie wraz z informacją w przedmiocie oceny projektu, kopie wniesionych środków odwoławczych oraz informacji o wyniku procedury odwoławczej. Skarga podlega opłacie sądowej.

W wyniku rozpatrzenia skargi sąd może:

a. uwzględnić skargę, stwierdzając, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez właściwą instytucję zarządzającą lub pośredniczącą,

b. oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia,

c. umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli z jakichkolwiek względów jest ono bezprzedmiotowe. IOK w terminie:

- 14 dni w przypadku skargi do sądu administracyjnego dotyczącej oceny formalnej lub

- 21 dni w przypadku skargi do sądu administracyjnego dotyczącej oceny merytorycznej od daty wpływu do IOK informacji o uwzględnieniu skargi przez sąd administracyjny przeprowadza proces ponownej oceny wniosku i informuje beneficjenta o jego wynikach. Sąd rozstrzyga sprawę w terminie 30 dni kalendarzowych⁶⁶ od dnia wniesienia skargi.

Wniesienie skargi:

a. po terminie,

b. niekompletnej,

c. bez uiszczenia opłaty sądowej w terminie – powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia.

IP przekazuje niezwłocznie do IZ informację o wniesieniu przez wnioskodawcę skargi lub skargi kasacyjnej do sądu administracyjnego z powodu nieuwzględnienia odwołania przez IP. IZ może przystąpić do postępowania administracyjnego. Od wyroku wojewódzkiego sądu administracyjnego skargę kasacyjną może wnieść zarówno wnioskodawca, który wniósł uprzednio skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, jak również IP lub IZ. W przypadku wniesienia skargi kasacyjnej przez Instytucję Pośredniczącą zaleca się, aby

⁶⁵ Termin obliczany jest zgodnie z zasadami określonymi w Księdze I, Tytule V Kodeksu cywilnego.

⁶⁶ Termin obliczany jest zgodnie z art. 83 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.).

instytucja ta każdorazowo informowała o tym fakcie Instytucję Zarządzającą. Zakończenie postępowania sądowego w zakresie danego projektu, którego wnioskodawca wniósł skargę do sądu administracyjnego, oznacza również zakończenie procedury odwoławczej w tym zakresie, a wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze. Dotyczy to również rozstrzygnięcia IZ lub IP, wydane w związku z przekazaniem przez sąd sprawy do ponownego rozpatrzenia, o którym mowa w art. 30c ust. 3 pkt 1 ustawy, i od którego również nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze.

Sposób postępowania z wnioskami o dofinansowanie projektu w przypadku pozytywnego rozpatrzenia środka odwoławczego

IOK powinna dążyć do zapewnienia środków na dofinansowanie wszystkich projektów, które w wyniku ponownej oceny w ramach procedury odwoławczej uzyskały liczbę punktów, uprawniającą do przyznania dofinansowania w ramach konkursu, w którym zostały złożone. IP w porozumieniu z IOK może utworzyć w tym celu rezerwę finansową, której wysokość określa we własnym zakresie. Tryb ustalania i uruchamiania rezerwy finansowej, ustanawianej w celu finansowania umów zawartych z wnioskodawcami, którzy pozytywnie przeszli procedurę odwoławczą powinien być w przejrzysty sposób opisany w dokumentacji konkursowej oraz w procedurach wewnętrznych IOK. W przypadku, gdy rezerwa finansowa nie zostanie wykorzystana na ewentualne środki odwoławcze wnoszone przez wnioskodawców decyzja w kwestii przeznaczenia niewykorzystanych środków z rezerwy finansowej celem dofinansowania kolejnych wniosków z listy rankingowej, bądź przeniesienia tej kwoty na kolejny konkurs pozostaje w kompetencji IOK. Sposób dysponowania rezerwą finansową w określonym powyżej przypadku powinien być w przejrzysty sposób opisany w dokumentacji konkursowej oraz w procedurach wewnętrznych IOK. Procedury dotyczące ponownej oceny wniosków powinny uwzględniać zasadę równego traktowania wnioskodawców, których wnioski zostały wybrane bez zastosowania procedury odwoławczej oraz tych, których wnioski trafiły do ponownej oceny w wyniku uwzględnienia protestu, odwołania lub skargi.

Przy ustalaniu, czy dany wniosek po ponownej pozytywnej ocenie powinien uzyskać dofinansowanie należy wziąć pod uwagę etap ponownej oceny oraz tryb konkursu (otwarty lub zamknięty), w ramach którego wniosek został złożony. W przypadku wniosków przywróconych do ponownej oceny formalnej w konkursach otwartych proces ich oceny merytorycznej powinien być prowadzony zgodnie ze standardową procedurą (wniosek powinien być skierowany na najbliższe posiedzenie KOP). Jeśli ww. wniosek uzyska ocenę uprawniającą do uzyskania dofinansowania w ramach danego posiedzenia KOP, powinno ono zostać przyznane z dostępnej w ramach danego konkursu alokacji. W przypadku, gdy nie jest możliwe włączenie do trwającego w ramach konkursu otwartego posiedzenia KOP wniosku przywróconego do oceny po procedurze odwoławczej od oceny formalnej (np. konkurs został zakończony) w celu dalszej oceny wniosku musi być powołany oddzielny KOP. Wynik oceny merytorycznej uzyskany przez ww. wniosek powinien być porównywany z progiem punktowym uprawniającym do uzyskania dofinansowania ustalonym w ramach ostatniego KOP zorganizowanego w danym konkursie otwartym.

W przypadku wniosków przywróconych do ponownej oceny merytorycznej w wyniku procedury odwoławczej w konkursach otwartych przy ustaleniu, czy wniosek powinien uzyskać dofinansowanie bierze się pod uwagę próg punktowy ustalony dla posiedzenia KOP, na którym dany wniosek był oceniany po raz pierwszy oraz inne istotne okoliczności, które były brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu dofinansowania w ramach ostatniego posiedzenia KOP zorganizowanego w danym konkursie otwartym. Możliwe jest

dokonanie ponownej oceny wniosków w ramach trwającego KOP w konkursie otwartym. W takim przypadku wnioski te nie są umieszczane na liście rankingowej z danego posiedzenia KOP. Ponadto w celu zapewnienia przejrzystości procedury zaleca się wskazanie w ramach listy wniosków ocenianych podczas posiedzenia KOP (stanowiącej załącznik do protokołu z prac KOP) tych projektów, które oceniane są powtórnie w efekcie procedury odwoławczej.

W ramach konkursów zamkniętych zarówno dla wniosków przywróconych na etapie oceny formalnej, jak i merytorycznej konieczne jest powołanie KOP w celu ich dalszej lub ponownej oceny. Wyniki uzyskane przez wnioski po procedurze odwoławczej muszą zostać porównane z zatwierdzoną listą rankingową w ramach konkursu zamkniętego. Dofinansowanie mogą uzyskać tylko te wnioski, które uzyskały co najmniej tyle punktów, co najniżej oceniony wniosek w ramach listy rankingowej, który zakwalifikowano do dofinansowania. Uzyskanie dofinansowania przez projekty w ramach procedury odwoławczej nie powoduje konieczności zmiany na pierwotnych listach rankingowych tworzonych dla danego konkursu lub danej rundy konkursowej. Wymagane jest również utworzenie w ramach dokumentacji danego konkursu informacji na temat wszystkich wniosków ocenianych w ramach procedury odwoławczej niezależnie od wyniku przedmiotowej oceny. Informacja ta powinna zawierać dane na temat wniosku oraz wskazywać: czy wniosek został przywrócony do oceny na skutek protestu, odwołania lub skargi do sądu administracyjnego, liczbę uzyskanych punktów oraz czy wniosek uzyskał, czy nie uzyskał dofinansowania.

Informacja powinna być tworzona na bieżąco i podawana do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie internetowej IOK co najmniej raz w miesiącu. Jednocześnie projekty, na realizację których podpisano umowy w wyniku procedury odwoławczej podlegają włączeniu do listy zawartych umów na tych samych zasadach co wnioski w standardowej procedurze wyboru, jednak z podaniem informacji, iż dofinansowanie zostało przyznane w ramach procedury odwoławczej. Zgodnie z art. 30f ustawy procedura odwoławcza nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania. Zatem w odniesieniu do projektów, które pomyślnie przeszły dany etap lub wszystkie etapy kwalifikacji do dofinansowania, powinny być kontynuowane wszelkie niezbędne procedury, z zawarciem umowy włącznie.

W zakresie nieuregulowanym w niniejszym dokumencie mają zastosowanie *Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r.* wydane przez Ministra Rozwoju Regionalnego.

Wzór protestu/odwołania w ramach PO KL⁶⁷

PROTEST/ ODWOŁANIE ⁶⁸

DOTYCZY:

Nazwa wnioskodawcy : .....

Adres wnioskodawcy (właściwy do korespondencji):.....

Tytuł projektu: .....

Numer projektu (kancelaryjny⁶⁹ lub KSI ⁷⁰):.....

Ocena: formalna / merytoryczna⁷¹.....

Nazwa instytucji organizującej konkurs (IOK):.....

Numer oraz data ogłoszenia konkursu, w odpowiedzi na który złożono wniosek⁷².....

Data otrzymania przez beneficjenta pisma informującego o wyniku oceny formalnej/ merytorycznej:.....

Data wpływu protestu do IKO⁷³.....

Data otrzymania rozstrzygnięcia protestu⁷⁴.....

A. Lista zarzutów beneficjenta **w odniesieniu do kryteriów oceny** wraz uzasadnieniem:

Np. ocena formalna

1) kryterium: np. wniosek jest kompletny i został sporządzony i złożony zgodnie z obowiązującą instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie (właściwą dokumentacją konkursową – w przypadku projektów konkursowych)

Uzasadnienie:

Kryterium zostało spełnione, ponieważ .....

Np. ocena merytoryczna

2) kryterium: np. uzasadnienie potrzeby realizacji projektu w kontekście celów szczegółowych określonych dla danego Priorytetu PO KL

⁶⁷ Termin obliczany jest zgodnie z art. 83 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.).

⁶⁸ Dokument został sporządzony w oparciu o „Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL” z 1 kwietnia 2009 r. i zawiera praktyczne wskazówki dotyczące sposobu tworzenia środków odwoławczych, (tryb dostępu: http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/Wiadomosci/Strony/pomocnicze_wzory_wnioskow_proc_odw_POKL_170609.aspx, 15.07.2009 r.)

⁶⁹ Niepotrzebne skreślić.

⁷⁰ Dotyczy oceny środków odwoławczych dotyczących oceny formalnej.

⁷¹ Dotyczy oceny środków odwoławczych dotyczących oceny merytorycznej.

⁷² Niepotrzebne skreślić.

⁷³ Dotyczy tylko odwołań.

⁷⁴ Dotyczy tylko odwołań.

Uzasadnienie:

Kryterium zostało spełnione, ponieważ.....

B. Lista zarzutów beneficjenta w **odniesieniu do procedury wyboru** projektu i/lub procedury odwoławczej wraz uzasadnieniem:

Np. 1. przekroczenie terminu na dokonanie oceny merytorycznej

Uzasadnienie:

Np. 2. brak uzasadnienia w kartach oceny

Uzasadnienie:

Podpis osoby uprawnionej po stronie beneficjenta⁷⁵

INSTRUKCJA SPORZĄDZANIA PROTESTU / ODWOŁANIA W RAMACH PO KL⁷⁶

Uwagi edycyjne:

Protest / odwołanie nie powinno przekraczać 10 stron

Metryczka

Należy uzupełnić dane dotyczące wniosku i beneficjenta wykazane na wstępie formularza wniosku

A. Lista zarzutów wnioskodawcy w odniesieniu do oceny spełnienia kryteriów oceny wraz z uzasadnieniem:

Należy w formie punktów wskazać zarzuty dotyczące oceny poszczególnych kryteriów wraz z podaniem czytelnego i zwięzłego uzasadnienia wskazującego na popełniony przy ocenie błąd. Np.

Ocena formalna:

Kryterium: Czy wniosek jest kompletny i został sporządzony i złożony zgodnie z obowiązującą instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie i właściwą dokumentacją konkursową? (w tym pkt 2.6, część V wniosku)

Uzasadnienie:

Kryterium zostało spełnione, ponieważ...

Ocena merytoryczna:

Kryterium: uzasadnienie potrzeby realizacji projektu w kontekście celów szczegółowych określonych dla danego Priorytetu PO KL

Uzasadnienie:

Kryterium zostało spełnione, ponieważ...

---

⁷⁵ Do protestu/odwołania musi zostać załączony dokument pozwalający na stwierdzenie ważnego uprawnienia do wniesienia protestu w imieniu wnioskodawcy (np. odpis z właściwego rejestru, ważne pełnomocnictwo). Dane te nie muszą być zgodne z wynikającymi z zapisów punktu 2.6 wniosku o dofinansowanie).

⁷⁶ Dokument został sporządzony w oparciu o "Zasady dokonywania wyboru projektów w ramach PO KL" z 1 kwietnia 2009 r. i zawiera praktyczne wskazówki dotyczące sposobu tworzenia środków odwoławczych, http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/Wiadomosci/Strony/pomocnicze_wzory_wnioskow_proc_odw_POKL_170609.aspx

B. Lista zarzutów wnioskodawcy w odniesieniu do procedury wyboru projektu i/lub procedury odwoławczej wraz z czytelnym i zwięzłym uzasadnieniem:

Należy w ujęciu punktowym wykazać zarzuty dotyczące procedury dokonania oceny w (przypadku protestu), takie jak np.: przekroczenia terminów, brak uzasadnienia obniżenia punktów w kartach oceny merytorycznej, w przypadku odwołań np. przekroczenie przez IOK terminu na rozpatrzenie protestu, brak odniesienia się do wyjaśnień beneficjenta wskazanych w proteście.

Uzasadnienie (A i B)

W ww. odpowiednich częściach protestu w sposób czytelny i zwięzły powinno zostać wskazane uzasadnienie każdego z wymienionych zarzutów, przy czym należy pamiętać, iż środek odwoławczy nie może służyć uzupełnieniu treści wniosku o dofinansowanie, a ewentualne dodatkowe informacje zawarte w proteście/odwołaniu nie będą miały wpływu na dokonaną ocenę wniosku. Beneficjent powinien więc odnosić się jedynie do treści zawartych we wniosku. Należy także pamiętać, iż zarzuty powinny dotyczyć jedynie kryteriów oceny/ procedury dokonania oceny.

Argumenty dotyczące np.: niekompetencji urzędników udzielających informacji na temat sposobu aplikowania, przyczyn po stronie beneficjenta powodujących powstanie zaistniałych we wniosku błędów, zarzuty personalne pod kątem osób oceniających nie będą brane pod uwagę w procesie rozpatrywania środków odwoławczych. W ramach rozpatrywania protestu nie jest dokonywana ocena wniosku, toteż beneficjent nie powinien wnioskować w proteście o takie działanie.

Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007 – 2013⁷⁷

(...)

5.4 Procedura odwoławcza

Za prawidłową realizację Programu, w tym określenie środków odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w trakcie naboru projektów odpowiada Instytucja Zarządzająca RPO WP, którą jest Zarząd Województwa Podlaskiego.

Procedura odwoławcza dotyczy tylko projektów wyłanianych do dofinansowania w trybie konkursu i składa się z dwóch etapów:

1. etapu przedsądowego,
2. etapu postępowania przed sądami administracyjnymi.

Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę, dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej.

Etap przedsądowy procedury odwoławczej

Etap przedsądowy procedury odwoławczej przewiduje dwa typy środków odwoławczych:

- protest,
- wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W przypadku **negatywnej oceny** projektu wnioskodawca – podmiot ubiegający się o dofinansowanie, po otrzymaniu informacji o wynikach oceny jego projektu, może wnieść środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji Regionalnego Programu

⁷⁷ Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 173/2622/09 Zarządu Województwa Podlaskiego z dnia 13 lipca 2009 r., (tryb dostępu: <http://www.rpomp.wrotapodlasia.pl/files/DownloadPlus/file/1248158589026751000szopv7.pdf>, 25.08.2009 r.)

Operacyjnego Województwa Podlaskiego. **Negatywna ocena projektu może pojawić się na etapie oceny formalnej i merytorycznej wniosku o dofinansowanie.** Negatywna ocena na etapie oceny formalnej oznacza niespełnienie kryteriów i zasad oceny formalnej. Negatywna ocena projektu na etapie oceny merytorycznej oznacza sytuację, w której projekt uzyskał liczbę punktów uniemożliwiającą jego zakwalifikowanie do dofinansowania. Negatywna ocena projektu nie oznacza sytuacji, w której projekt uzyskał wystarczającą ilość punktów umożliwiającą zakwalifikowanie się do dofinansowania, ale z uwagi na wyczerpanie alokacji nie jest to możliwe. W rozpatrywaniu środków odwoławczych nie biorą udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę.

Protest rozpatrywany jest przez stanowisko do spraw procedury odwoławczej I instancji w Departamencie Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, a wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy jest rozpatrywany przez stanowisko do spraw procedury odwoławczej II instancji w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Protest bezpośrednio do Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego - stanowiska do spraw procedury odwoławczej I instancji może wnieść każdy wnioskodawca, którego projekt otrzymał negatywną ocenę i nie został wyłoniony do dofinansowania, po otrzymaniu pisemnej informacji o wyniku rozpatrzenia wniosku.

Protest oznacza pisemne lub elektroniczne (z użyciem kwalifikowanego podpisu elektronicznego) wystąpienie podmiotu wnioskującego o dofinansowanie projektu w ramach programu operacyjnego o ponowne sprawdzenie zgodności złożonego wniosku z kryteriami wyboru projektów o charakterze formalnym i merytorycznym, których niespełnienie spowodowało, że:

- projekt na etapie oceny formalnej nie zakwalifikował się do dalszej oceny,
- projekt nie spełnił kryteriów merytorycznych dopuszczających,
- projekt na etapie oceny merytorycznej uzyskał liczbę punktów uniemożliwiającą jego zakwalifikowanie do dofinansowania.

W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu wnioskodawca może wnieść wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy za pośrednictwem Departamentu Zarządzania RPO do Departamentu Polityki Regionalnej. Nie jest możliwe wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jeśli protest w całości został rozpatrzony pozytywnie. Protest i wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy muszą być sformułowane na piśmie lub w formie elektronicznej z użyciem kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

Otrzymując rozstrzygnięcie w przedmiocie oceny wniosku o dofinansowanie projektu wraz z uzasadnieniem i otrzymując rozstrzygnięcie w przedmiocie procedury odwoławczej, wnioskodawca jest pouczony o:

- a) przysługujących mu środkach odwoławczych,
- b) terminach, w jakich środki te powinny być wniesione,
- c) sposobie ich wniesienia,
- d) podmiotach, do których środki odwoławcze można wnieść,
- e) okolicznościach powodujących pozostawienie środków odwoławczych bez rozpatrzenia,
- f) wynikach rozpatrzenia środków odwoławczych,
- g) a po zakończeniu etapu przedsądowego o możliwości i zasadach wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Nie podlega rozpatrzeniu środek odwoławczy, który:

- a) mimo prawidłowego pouczenia został wniesiony do niewłaściwej instytucji,
  - b) został wniesiony po upływie terminu,
  - c) został wniesiony w sposób sprzeczny z pouczeniem,
  - d) został wniesiony przez nieuprawniony podmiot,
  - e) został wniesiony nie od negatywnej oceny projektu,
  - f) został wniesiony od wyników ponownej oceny wniosku o dofinansowanie projektu przeprowadzonej w efekcie uwzględnienia uprzednio wniesionego środka odwoławczego.
- Dopuszczalne jest wycofanie protestu lub odwołania od protestu przez wnioskodawcę, który je złożył. Powinno to nastąpić na piśmie do czasu upływu terminu na jego rozpatrzenie. Wycofanie wniesionego środka odwoławczego jednoznaczne jest z brakiem możliwości ponownego wniesienia środka przez tego samego wnioskodawcę w tej samej sprawie. Wycofanie środka odwoławczego przez wnioskodawcę oznacza także brak możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

Wniesienie przez wnioskodawcę protestu, a następnie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania. W odniesieniu do projektów nie objętych procedurą odwoławczą procedowanie nad nimi odbywa się w trybie przewidzianym w systemie realizacji. Instytucja Zarządzająca RPO WP dokonując wyboru projektów pozostawia część środków finansowych jako rezerwę z puli określonej w ogłoszeniu o konkursie na sfinansowanie ewentualnych projektów, które pozytywnie przejdą procedurę odwoławczą. W przypadku niewykorzystania rezerwy na odwołania z kwoty tej finansowane są kolejne projekty z listy rankingowej. Po wyczerpaniu środków odwoławczych w procedurze przedsądowej, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Protest i wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy może być doręczany poprzez:

- a) pracowników właściwej instytucji,
- b) pocztę,
- c) firmy kurierskie,
- d) przez inne upoważnione osoby lub organy,
- e) pocztę elektroniczną pod warunkiem użycia kwalifikowanego podpisu elektronicznego.

Wykluczona jest droga faksowa. Termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Termin oznaczony w miesiącach kończy się z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia nie było – w ostatnim dniu tego miesiąca. Przy obliczaniu terminów podanych w dniach brane są pod uwagę dni kalendarzowe; jeśli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie, nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Jeśli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień wolny od pracy, termin upływa dnia następnego. Dzień wolny od pracy oznacza zarówno dzień ustawowo wolny od pracy jak i sobotę. Nadanie pisma w placówce pocztowej lub przez kuriera jest traktowane jako równoznaczne z jego wniesieniem (decyduje data stempla pocztowego lub dowodu nadania). Na etapie sądowym procedury odwoławczej terminy oblicza się według przepisów prawa cywilnego z zastrzeżeniem, że jeśli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

Wniesienie protestu

Po przeprowadzeniu każdego etapu oceny projektów wnioskodawca informowany jest o wynikach rozpatrzenia jego wniosku. W przypadku projektów ocenionych negatywnie

informacja przekazywana wnioskodawcy, oprócz wyników rozpatrzenia jego wniosku, zawiera również:

- a) wskazanie dlaczego wniosek o dofinansowanie projektu nie przeszedł pozytywnie danego etapu oceny wraz z uzasadnieniem,
- b) pouczenie o możliwości złożenia protestu od wyników danego etapu oceny, uniemożliwiającego zakwalifikowanie wniosku do dofinansowania,
- c) wskazanie terminu, w jakim należy złożyć protest,
- d) wskazanie sposobu wniesienia protestu,
- d) (numeracja podpunktów oryginalna – dopisek K.D.) wskazanie podmiotu właściwego do rozpatrzenia protestu,
- e) pouczenie, że protest, w odniesieniu do którego zachodzą określone okoliczności będzie pozostawiony bez rozpatrzenia.

Protest wnoszony jest bezpośrednio do Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego - stanowiska do spraw procedury odwoławczej I instancji - w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia otrzymania przez wnioskodawcę informacji o wynikach oceny projektu. Protest można z zachowaniem ww. terminu złożyć w formie elektronicznej z użyciem kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Protest musi zawierać:

- a) dane wnioskodawcy tożsame z danymi wskazanymi we wniosku o dofinansowanie projektu,
- b) numer wniosku o dofinansowanie projektu,
- c) wyczerpujące określenie zarzutów odnośnie przeprowadzonej oceny wniosku o dofinansowanie projektu, ze wskazaniem, w jakim zakresie zdaniem wnioskodawcy, ocena wniosku uniemożliwiła zakwalifikowanie projektu do dofinansowania.

Komórką właściwą do rozpatrzenia protestu jest stanowisko do spraw procedury odwoławczej I Instancji w Departamencie Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Protest jest rozpatrywany w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia wpływu. Jeśli zachodzi okoliczność uzasadniająca pozostawienie protestu bez rozpatrzenia stanowisko do spraw procedury odwoławczej I instancji w Departamencie Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym informuje o tym wraz z podaniem przyczyn pozostawienia protestu bez rozpatrzenia wnioskodawcę i właściwy referat oceny i wyboru wniosków. W takim przypadku wnioskodawcy nie przysługuje dodatkowy przed sądowy środek odwoławczy.

Protest może być:

- a) rozpatrzony pozytywnie,
- b) rozpatrzony negatywnie.

Stanowisko do spraw procedury odwoławczej I instancji w Departamencie Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym, informuje w formie pisemnej lub w formie elektronicznej z użyciem kwalifikowanego podpisu elektronicznego o wyniku rozpatrzenia protestu wnioskodawcę i właściwy referat oceny i wyboru wniosków. W przypadku pozytywnego wyniku rozpatrzenia protestu projekt podlega dalszej procedurze oceny, w zależności, którego etapu oceny dotyczy, wynik ponownej oceny jest wiążący dla Wnioskodawcy. Jeżeli w wyniku ponownej oceny wniosku dokonanej w rezultacie rozpatrzenia protestu, w dalszym ciągu jej wynik będzie negatywny, Wnioskodawcy nie przysługuje inny środek odwoławczy.

W przypadku negatywnego wyniku rozpatrzenia protestu wnioskodawca może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do II instancji.

Po zakończeniu procedury odwoławczej pracownik posiadający uprawnienia wprowadza

niezwłocznie stosowne zmiany w KSI (SIMIK 07-13) (w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych).

Wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy

Wnioskodawca, którego protest został negatywnie rozpatrzony, w terminie 7 dni kalendarzowych od dnia otrzymania informacji w tym zakresie może wnieść wyłączenie za pośrednictwem stanowiska do spraw procedury odwoławczej I instancji w Departamencie Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym pisemny wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy do stanowiska do spraw procedury odwoławczej II instancji w Departamencie Polityki Regionalnej. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy powinny być wskazane okoliczności, które zostały uprzednio wskazane w proteście. Komórką właściwą do rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy jest stanowisko do spraw procedury odwoławczej II instancji w Departamencie Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy jest rozpatrywany w terminie 30 dni kalendarzowych

od dnia wpływu. Jeżeli zachodzi okoliczność uzasadniająca pozostawienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy bez rozpatrzenia, stanowisko do spraw procedury odwoławczej II instancji

w Departamencie Polityki Regionalnej rozpatrujące wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, informuje o tym w formie pisemnej lub w formie elektronicznej z użyciem kwalifikowanego podpisu elektronicznego wnioskodawcę, stanowisko do spraw procedury odwoławczej I instancji, właściwy referat oceny i wyboru wniosków wraz z podaniem przyczyny pozostawienia protestu bez rozpatrzenia.

Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy może być:

- rozpatrzony pozytywnie,
- rozpatrzony negatywnie.

Stanowisko do spraw procedury odwoławczej II instancji w Departamencie Polityki Regionalnej informuje o wyniku rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wnioskodawcę i stanowisko do spraw procedury odwoławczej I instancji, właściwy referat oceny i wyboru wniosków.

W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy projekt podlega dalszej procedurze oceny, w zależności, którego etapu oceny dotyczy protest, wynik ponownej oceny jest wiążący dla Wnioskodawcy. Jeżeli w wyniku ponownej oceny wniosku dokonanej w rezultacie rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, w dalszym ciągu jej wynik będzie negatywny, Wnioskodawcy nie przysługuje inny środek odwoławczy. W przypadku negatywnego wyniku rozpatrzenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wnioskodawca może złożyć skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Po zakończeniu procedury odwoławczej pracownik posiadający uprawnienia wprowadza niezwłocznie stosowne zmiany w KSI (SIMIK 07-13) (w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych).

Etap postępowania przed sądami administracyjnymi

Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia o możliwości wniesienia środka odwoławczego. Kontrola sprawowana przez sąd administracyjny nie obejmuje kwestii merytorycznych, związanych z wyborem projektów do dofinansowania. Po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych i po otrzymaniu informacji

negatywnym wyniku procedury odwoławczej przewidzianej przedsądowej w systemie realizacji Programu, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Skarga bezpośrednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego wnoszona jest przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia otrzymania na piśmie informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej. Skarga wnoszona jest z kompletną dokumentacją w sprawie, obejmującą wiosek o dofinansowanie wraz z informacją w przedmiocie oceny projektu, kopie wniesionych środków odwoławczych oraz informacji o wynikach procedury odwoławczej. Skarga podlega opłacie sądowej.

W wyniku rozpatrzenia skargi sąd może:

- a) uwzględnić skargę, stwierdzając, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez Instytucję Zarządzającą,
- b) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia,
- c) umorzyć postępowanie w sprawie, jeśli z jakichkolwiek względów jest ono bezprzedmiotowe.

Sąd rozstrzyga sprawę w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi. Wniesienie skargi po terminie, niekompletnej, bez uiszczenia opłaty sądowej w terminie powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia.

Po przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Instytucję Zarządzającą RPO WP i po zakończeniu procedowania przez IZ RPO WP pracownik posiadający uprawnienia wprowadza stosowne zmiany w KSI (SIMIK 07-13) w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych. Zarówno Wnioskodawca - w przypadku zaistnienia sytuacji określonej w pkt b) i c), jak i Instytucja Zarządzająca - w przypadku zaistnienia sytuacji określonej w pkt a) – może wnieść skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Skarga wnoszona jest z kompletną dokumentacją w sprawie, obejmującą wiosek o dofinansowanie wraz z informacją w przedmiocie oceny projektu, kopie wniesionych środków odwoławczych oraz informacji o wynikach procedury odwoławczej. Skarga podlega opłacie sądowej. Skarga kasacyjna rozpatrywana jest w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. Wniesienie skargi po terminie, niekompletnej, bez uiszczenia opłaty sądowej w terminie powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia. Po przekazaniu sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Instytucję Zarządzającą RPO WP i po zakończeniu procedowania przez IZ pracownik posiadający uprawnienia wprowadza stosowne zmiany w KSI (SIMIK 07-13) w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych. Zakończenie postępowania sądowego w zakresie danego projektu, którego wnioskodawca wniósł skargę do sądu administracyjnego, oznacza zakończenie procedury odwoławczej w tym zakresie. Wnioskodawcy nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze. Dotyczy to także rozstrzygnięcia Instytucji Zarządzającej, wydanego w związku z przekazaniem przez sąd sprawy do ponownego rozpatrzenia i od którego również nie przysługują żadne dodatkowe środki odwoławcze.